DİYARBAKIRLI AHMEDÎ

YÛSUF U ZÜLEYHÂ

(İNCELEME, METİN, DİZİN, SÖZLÜK)

Hazırlayan: Dr. İdris KADIOĞLU

Giriş ve Metin

В

Ankara - 2009

HAZRET-İ YA'KÛB 'ALEYHİ'S-SELÂM YÛSUF'UNI ARAMAGA ADAM GÖNDÜRDÜGİDÜR

Ahmedî dilden bırak mahbûbı sen Söyle hüzni çok olan Ya'kûb'ı sen

Kandîl-i hüzn içre olmışdı fitîl Aglamakdan gözleri olmış 'alîl

1325 Yûsuf'ı añup katı aglardı ol Firkatiyle göñlüni taglardı ol

Geldi Cebrâ'îl didi bir gün aña Hâlik-ı 'âlem hitâb eyler saña

Dir nice bir aglayu Yûsuf diyer Nice bir ol Yûsuf'uñ gamgîn biler

Yûsuf'unı vird idüpdür diline Çok diyince ol girer mi eline

Hem dahı ogulları da söyledi Yûsuf adıyla kulak toldı didi

1330 Gel bu Yûsuf dimegi terk eyle sen Yoksa bizi dahi evde görme sen

> Ol didi dimem dahı ben adını N'eyleyim bilmesiz ogul dadını

Ey benüm zâyi' olan yavrucugum Adına kendine hasret oldugum

Vardı bir yol üzre bir ev itdi ol Ol ev içre girüben uyurdı ol

Anasız oglumı dir itürmişem Haberin almaga yola gelmişem 1335 Firkat ile yâ ogul oldum yâdın Bârlı illerde işidelüm adın

> Anı her kim göricek söyler idi Yûsuf'uñ atasıdur dirler idi

Yûsuf adın işidüp anlar idi Bir haber alam diyü dinler idi

Anda ebnâ'i's-sebîl gelür gider Almadı ol Yûsuf'undan bir haber

Bir kulı kim Hak Te'âlâ gizleye Halk-ı 'âlem bilmez anı izleye

AHVÂL-İ CEMEL-İ YÛSUF 'ALEYHİ'S-SELÂM

1340 Bir deve yavrusını Yûsuf civân Almış anı saklar idi ol zamân

> Ol küçük Yûsuf gideli başını Egüp aglar töker gözi yaşını

Hasret ile bagrını kan eylemiş Yimez içmez teni vîrân eylemiş

Bir 'Arab'a virdi ücret ol Resûl Dir süvâr ol bu deveye yüri bul

Şâm'a Mısr'a var ara sâhibini Kes kulagımdan bunuñ bu zârını

1345 Şâyet anıñ sâhibini bulasın Yâ bilenlerden haberin alasın

> Bir dahı işitmeyem bu zârını Hâlik'ı virsin anıñ merâmını

Bir kasîde saña virem ey takî Var anı şinlikler içre sen okı

Añlamaz gayrı dilidür her enâm Kavmümüz ancak bilür ider kelâm

1350 Mısr'a Şâm'a var okı her kim bilür Yâ benüm oglumdur ol yâhud bilür

> Bindi ol deveye A'râbî gider Varup ol Şâm illerin devrân ider

Bulmadı anı veyâ anı bilür Şâm ilin gezdi bu dem Mısr'a gelür

Ol gezerdi şinlik olan arada Ol kasîdeyi okurdı orada

Añlamaz gayrı velî okur hazîn Agladur halkı sadâsıyla hemîn

1355 Geldi ol A'râbî zindân ucuna Deve çökdi bâb-i zindân içine

> Aldı Yûsuf kokusın ister göre Ol deve ister ki zindâna gire

Ol 'Arab itdi kasîdeye 'amel Gözlerinden akıdur yası cemel

FUHÛM-I KASÎDE

Ey ırak yollara gidenim ogul Pîr atasını unudanım ogul

Yol bulup gelmega yok mı kudretin Tâzece irmiş fidânım ey ogul 1360 Görmesen bir lahza turmazdın beni Iztırârî terk idenim ey ogul

Firkat-i hecr ile mehcûra iriş Em kılan derdime Lokmân'ım ogul

Zâyi' olan yavrucagım nirdesin Gel baña ey nev-civânım nirdesen

Her kime sordum seni bilmediler Nirde oldugun haber virmediler

Gel baña sen yâ haber göndür baña Muntazır olmış atan ogul saña

1365 Hazret-i Yûsuf ki bunı diñledi Bildi anı dilleridür añladı

> Bildi kendini arar işbu 'Arab Atasına bir haber eyler taleb

Ol devesini görüp bildi nihân Leyki bilmezdi 'Arabı ol zamân

Ol 'Araba eyledi Yûsuf hitâb Niredensin yâ 'Arab eyle cevâb

Ol didi Ken'ân ilinden oluram Bir işe me'mûr olundum kıluram

1370 Yûsuf iytdi bir sü'âlim var saña Yâ 'Arab anı bilürsin di baña

> Var idi Ken'ân ilinde bir agac Dalları var idi on iki sirâc

Ol dalın biri egilmişdi 'aceb

Ol agac turur mı şimdi yâ 'Arab

Ol 'Arab dir bu mu'ammâ didigin Ol Nebî Ya'kûb durur söyledigin

On iki oglı var anıñ dalları Biri gâ'ibdür gezerem illeri

1375 Egri dalı gitdi oglı gurbete Ben araram me'mûram bu hizmete

> Aña kâr itmişdür anıñ firkati İntizârından gidermiş râhatı

> Yâ yigit bulursın anı di baña Sıhhat ahbârı ileteyim aña

Ol didi ben bunda pünhân olmışam Yeddi yıldur bend-i zindân olmışam

Dir 'Arab cürmün nedür olduñ sezâ Bunca yıllar göresin zahmet cezâ

1380 Yûsuf iytdi 'ayb-ı halkı söyledüm Hak'dan özgeden i'ânet eyledüm

> İhtiyâr itdüm bu kem ef âli ben Ol sebebden görürem bu hâli ben

Ol zamân Yûsuf münâcât eyledi Hâlik'ına 'arz-ı hâcât eyledi

Ehl-i zindânı kılupsın halka dûr Taşra işin ehl-i zindâna tuyur

Ol sebebden ehl-i zindâna haber Cümlesinden akdem anlara irer 1385 Yûsuf iytdi yâ 'Arab benden yaña Al bu altun bilezük olsun saña

> Ol nebîye var du'â kılsın o hâs Ehl-i zindâna ire Hak'dan halâs

Ol 'Arab dir 'ahdüm olsun ireyim Hâneme girmezden evvel varayım

Vireyim senden selâmı ben aña Hem du'â itdüreyim senden yaña

Yûsuf'ı bilmezdi evvel ol 'Arab Tanımaz şimdi anı oldur sebeb

1390 Kendini Yûsuf dahı bildürmedi Hakkıñ emri olmaya şâyet didi

> Ol deve diñlerdi Yûsuf sözüni Zindân içinden ayırmaz gözüni

Ol kapudan içerüyi gözedür Yaş akıdur boynunı hâ uzadur

Gitmek ister ol 'Arab gitmez deve Ol 'Arab urur gidelüm dir eve

Yûsuf iytdi yâ 'Arab urma anı Hakkı kalur sende incitme cânı

1395 Bu deve aglar niçün anı digil Ol 'Arab dir bu deve benüm degil

> Ya'kûb'uñ ol gâ'ib olan oglunuñ Devesidür yavrucukdan bu anıñ

Sâhibinden ayrulalı aglar ol Firkat odıyla yüregin taglar ol Atası buña süvâr itdi beni Var didi ara bunuñ sâhibini

Mısr'ı Şâm'ı arayu gezdim yirin Bulmadum anı ve anıñ haberin

1400 Bunca kıldum bu işe ben dikkati Bunda vardur Hâlik'ın bir hikmeti

> Hak Te'âlâ bir kulı kim gizleye Mahlûkât-ı 'âlem anı izleye

Arama ile bulamazlar anı Rû-be-rû olsa tanımazlar anı

Hâl diliyle dir deve nedür bu hâl Görmeyince gün yüzüñ gitmem mahâl

Misk ü 'anber kokun aldum yâ perî Bir kadem rencîde kıl görem seni

1405 Geldi Yûsuf kapuya dir yâ deve Sırrı şây itme beni gör var eve

> Atama varup bu hâli söyleme Hüzni yiter anı gamgîn eyleme

Görelüm Hak'dan nice fermân ola Bizlerin derdine ne dermân ola

Her ne iş itdüm devesi ol zamân İrdi maksûda yola oldı revân

Ol 'Arab irişdi Ken'ân iline Gitdi evvel ol nebînüñ yanına

1410 Didi gezdüm Mısr'ı Şâm'ı ser-te-ser

Görmedüm oglun ve almadum haber

Ol Mısır zindânına itdüm hırâm Anda bir mahbûs saña itdi selâm

Ol kimesne eyledi senden recâ Kılasın ıtlâkına anıñ du'â

Yeddi yılmış ol zindânın içre ol Pek niyâz itdi du'âyı yâ Resûl

İytdi Yâ Rabbi o zindân ehline Vir halâsı anların her birine

1415 Çün du'âsı oldı ol peygamberin İrdi yakınca halâsı anların

> Gayrıya ider du'âyı ol Resûl Hâlik'ı tizce kılur anı kabûl

Kendünüñ olmaz du'âsı müstecâb İnkisâr âhı ara yirde hicâb

Sâ'il olmışdur anıñ yoluna âh Ol sebeb olmaz du'â dergâha râh

MELÎK REYYÂN VÂKI'A GÖRÜP YÛSUF 'ALEYHI'S-SELÂM ZİNDÂNDAN HALÂS OLMASIDUR

Ahmedî söyle Melîk Reyyân'ı sen Uykusında gördigi rü'yâyı sen

1420 Ol Melîk uyur meger rü'yâ görür Nîl'in o nehri kesilmiş bir turur

Çıkdı yirinden anıñ yeddi öküz Tavlu kuvvetlü be-gâyet key semüz Yeddi dahı çıkdı gâyetde za'îf Tenlerinde lahmı yok gâyet nahîf

Yeddi dahı sünbül ü bugda tolı Çıkdı anda dânesi olmış kurı

Yeddi sünbül dahı çıkdı başı hoş İçlerinde dânesi yok başı boş

Ol Melîk yanına anlar geldiler Ol za'îfler tavluları yidiler

> Ol kalanlar birbirine sarılur Kalkup ol yirden semâvâta varur

> Bunları görüp Melîk havf eyledi Çok mu'abbirler getürüp söyledi

Ol mu'abbirler tahayyür buldılar Üç güne mühlet Melîk'den aldılar

Varuban tâ'bîr kitâbın aldılar Gice gündüz fikre anlar daldılar

1430 Ol dişin nebî ola mu'abbiri Hîç bulabilsin mi anlar ta'biri

Hîç biri irişmedi ta'bîrine 'Âciz olup didiler birbirine

Cümlemiz ol pâdişâha varalum Bu dişin ta'bîri yok söyleyelüm

Bu söz ile ittifâkı kıldılar Ol Melîk Reyyân'a anlar vardılar

Didiler şâhım kamu mu'abbiri Cem'î kılduk yok bu dişin ta'biri 1435 Takdîr-i Yezdânî çün yirin bulur Yûsuf'uñ habsi o gün tamâm olur

> Ol zamânda sâkîdârın nâgihân Geldi hâtırına Yûsuf ol zamân

İytdi şâhım ta'bîri Yûsuf bilür Hûb mu'abbirdür nice dise olur

Şâh iyder zindâna anı atmışuz Bunca yıllardur anı unutmışuz

Var sen aña vâka'amı söylegil Gör ne söyler anı gel baña digil

1440 Varuban sâkî Yûsuf'a söyledi Bu dişin ta'bîrini söyle didi

> Ol didi on biş sene âhir öte Soñra yeddi yıl tahıl gâyet bite

Soñra yeddi yılda tahıl bitmeye Mısr ilinden kaht u kıtlık gitmeye

Sâkî varup şâha anı söyledi Şâh işitdi gâyet-i havf eyledi

Didi sen var bir de anıñ yanına Gör ne söyler bu isin tedbîrine

1445 Sâkî varup anı teblîg eyledi Bu işin tedbîri ne söyle didi

> Ol didi yeddi ucuzlık yılda siz Ekdirin tahıl ziyâde yirde siz

Sapı ile anbara koyun anı

Yiyesiz gelince kıtlık yılları

Sâkî varup böyle şâha söyledi Şâh o dem Yûsuf'a tahsîn eyledi

Gâyet ile ol begendi bu işi Didi 'akl-ı kâmil imiş bu kişi

1450 Biz gerek ki bu kişiye uyalum Biz bu hizmet üzre anı koyalum

> Şâh iyder varın Yûsuf'ı getürin Ol umûrı pâdişâha yitürin

Geldiler kullar Yûsuf'uñ yanına Buyurun dirler melîk dîvânına

Yûsuf iyder rûy-ı şâha bakmazam Sıdkımı tâ bilmeyince çıkmazam

Şâha söylen hâlimi peykenleri Katına getürsün ol biş zenleri

1455 Nice gördiler şehâdet ideler Şâhı ol ahvâle vâkıf ideler

> Olmayınca tâ ki sıdkıma güvâh Varmazam dîvânına bilsün o şâh

Varup ol kullar Melîk'e söylemiş Dir Melîk bu 'âkıbet endîşemiş

Ol Melîk varur Züleyhâ yanına Çagırur ol zenleri dîvânına

Şâh o dem zenlere ibrâm eyledi Katl iderem togrı dimezsiz didi 1460 Söyleyin ol Yûsuf'uñ ahvâlini Bu Züleyhâ ile olan hâlini

> Diseler togrı Züleyhâ'ya harâb Dimeseler katl ider câna 'azâb

Girdi zenler iki taş arasına Em nice olsun bu iş yarasına

Bakdı zenler ol Züleyhâ yüzine Havf iderler ki görelüm sözine

Dir Zelîhâ söyleyin sizlere rây Olmuş esrârım bu 'âlem içre şây

1465 Dahı gizlenmez bu ahvalim benüm Dillere düşdi bu esrârım benüm

Eyledüm meydân-ı 'ışk içinde ad Söyleyin ahvâli sizler her çi-bâd

Eyledi zenler şehâdet râ'igân Yûsuf'uñ yog idi cürmi ol zamân

Bu Züleyhâ 'âşık idi Yûsuf'a Kendi kıldı töhmet itdi Yûsuf'a

Cürmi yokdur Yûsuf'uñ ol işde bil Sâdık-ı kâmil dürür bu işde bil

1470 Ol Melîk Zelhâ'ya iytdi n'eyledin Hâ'inesin böyle işler eyledin

> Lâyık olmazsın baña şimden giri Sen baña dahı gerekmezsin yüri

Ol didi itdüm bu sır endîşesin Yire urdum sırr-ı 'ışkın şüşesin Ben anıñ 'ışkıyla vîrân olmışam Ben anınçün terk-i evtân olmışam

'Âşıkıyam Yûsuf'uñ direm saña Töhmet-i gadri ben itmişem aña

1475 Cümle ecrâmı ben itdüm bilmiş ol Togrudur sâdık durur gâyet o kul

> Ben aña râm oldum uymadı baña Zerrece meylini salmadı baña

Her ne didi togridur nâtıkdur ol Cümle töhmet bendedür sâdıkdur ol

Oldı esrârım bu halk içre 'ayân Eylemem şimden girü 'ışkı nihân

'Âşıkam bilsin bu 'âlem kamusı Yire urdum câhı 'ırzı nâmûsı

1480 Ol benüm yârimdür agyâr eylemem Sen beni terk eylesen 'âr eylemem

> Sen kabûl itsen ger itmesen beni İsterem ol yâri terk itmem anı

Ol hüsünde gelmedi gelmez cemâl Anı terk itmek mahâl-ender-mahâl

Çünki ol esrârı şâha söyledi Ol Melîk anda anı redd eyledi

Ol Zelîhâ turmayup oldı revân Aldı başın bir eve vardı nihân

1485 Ol Melîk andan gelür dîvân ider

Yûsuf'uñ ıtlâkına fermân ider

Yazdı aña töhmet oldı hânıma Sıdkın izhâr oldı gel dîvânıma

Hatt-ı şâhı gördi ol Yûsuf kirâm Eyledi zindân içinden ol hırâm

HAZRET-İ YÛSUF ZİNDÂNDAN HALÂS OLDIGIDUR

Fahr-i 'âlem söyledi Yûsuf ahî Sabrı benden çog imiş anıñ dahı

Evvelâ geldükde ol ıtlâkına Ben çıkardum olsam anıñ yirine

1490 Ol Melîk hammâma anı göndürür Sevb-i fâhirinden aña geydürür

> Vardı şâha İbrânca virdi selâm Hem senâlar kıldı İbrânca kelâm

Ol Melîk bilürdi gayrı dilleri Bilmez idi ol dil-i 'İbrîleri

Söyledi Yûsuf'a bu ne dil dürür Bu dilin yiri di nice il dürür

Yûsuf iytdi bu eb ecdâdım dili İlimiz oldı bizim Ken'ân ili

1495 Ol Melîk iytdi meger asıllısın Kul degilsin sen meger nesillisin

Ol didi atam Benî Ya'kûb'dur bil Ulu ecdâdımdur İbrâhîm Halîl

Mekr ile ilden ile atılmışam

Kul diyü elden ele satılmışam

Dir Melîk sehven saña zulm eyledüm Kul digilmişsin seni kul eyledüm

Çün saña gadrim olundı ileri Tahtımı virdüm saña şimden giri

1500 Yûsuf iytdi istemem tahtıñı yok Var seniñ hakkın benüm üstümde çok

> Dilerem evvel beni şâd idesin Ehl-i zindânı sen âzâd idesin

Ehl-i zindâna Yûsuf zâd eyledi Cümlesini anda âzâd eyledi

O zindân ehli irdiler azâda İrişdiler o dem anlar murâda

Yûsuf iytdi koy beni ol hizmete Nef ola hem halk irişe râhata

1505 Pâdişâhım kahtın ahvâlini siz Re'y-i tedbîrini anıñ bilmesiz

> Koy beni tahıla anbâr üstüne Ben düşürem tedbîriniñ kasdına

Bildigim gibi anı derc ideyim Müstahak olanlara harc ideyim

Her kese haddine göre 'adl ola İntifâ'ı çok idüp hazne tola

Ol Melîk gördi ki gâyet 'aklı var Hil'ati geydürüp itdi haznedâr 1510 Her umûrı aña teslîm eyledi Sen benüm ulu vezîrimsin didi

> Hem aña virdi mükemmel bir sarây Kul karavaş virdi vâfîr hûy hây

Hîç gidermezdi yanından bir sâ'at 'Aklına fikrine iderdi pesend

Oldı on biş yıl bu hâl ile yürür Başladı yeddi uçuzluk yıl gelür

Virdi ol yıllar re'âyâya katı Tahılı ekdürdi virdi kuvveti

1515 Ekecek deñlü virürdi kalanı Toldurur anbâra sapıyla anı

> Didiler sapıyla koymak ne sebeb Soñra dögmesi olur halka ta'ab

Ol sü'âl idenlere virdi cevâb Dir ne deñlü çok kala olmaz harâb

Tursa bugda sünbül ile yâ ricâl Gelmez anıñ dânesine bir zevâl

Yarın âdem dâneyi ider kifâf Sapını hayvâna itdürür 'alâf

1520 Gördiler bilür her işin re'yini Hep begendiler anın tedbîrini

> Cümle Mısr'ın halkı anı bildiler İl vilâyet cümle eyyi didiler

Hastelik irdi Melîk'in cânına Halkı da'vet eyledi dîvânına Didi görün Yûsuf'uñ tedbîrini 'Âkıl u kâmil bilür her re'yini

Anlar iytdi pür-hünerdür her demi Görmedük biz böyle 'âkıl âdemi

1525 Şâh iyder çün yokdur evlâdım benüm Yûsuf'a virdim bilin tahtım benim

> Ben gidince tahta anı koyasız Bey'at idüp cümle aña uyasız

İttifâk ile bu 'ahdi kurdılar Tagılup yirlü yirine vardılar

Yûsuf iytdi acıram şâhım saña Bir sözüm var râzı ol şâhım aña

Ol didi 'aklıña yokdur bir sözüm Her ne disen tutaram anı gözüm

1530 İytdi ey şâhım diler misin amân Ol müsilmân olasın ehl-i îmân

> Bende var hakkın ben acıram saña Küfr ile gitme revâ görmem saña

Ol Melîk 'arz it baña îmânı dir Zahm-ı uhrâya uram dermânı dir

Aña telkîn itdi îmânı emân Geldi İslâm'a Melîk buldı îmân

Fahr-i 'âlem ol Resûl-i kâ'inât Rûh-ı pâk-i Mustafâ'ya vir salât

HAZRET-Í YÛSUF 'ALEYHİ'S-SELÂM MISR'A PÂDİŞÂH OLUP ZÜLEYHÂ YOLUNA GELÜP YALVARDIĞIDUR

1535 Ahmedî sen vir Züleyhâ'dan haber Söyle bize 'ışk-ı sevdâdan haber

> Yûsuf'uñ 'ışkı aña zûr eyledi 'Âleme sultân iken hûr eyledi

Eyledi mahlûkı nefs içün halîl 'Işk-ı mahlûk eyledi anı zelîl

Hâlik'ıña 'âşık ol 'ışkına yan Her dü-'âlem içre görmezsin ziyân

Her rızâsında bulun 'ışk ile sen Hâlik'a 'âşık budur kıl ol hasen

1540 'Âşıkına fânîde virür cefâ Âhirinde itdürür zevk u safâ

> 'Işkına göre bulur 'âşık sitem Fânîde görmelidür derd ü elem

'Işk-ı Hakk'ı enbiyâlar buldılar Dîn yoluna bunca mihnet gördiler

Eylemişti anları 'ışk isti'âb Her kazâ işi bilürlerdi sevâb

'Işkın ol cüz'üne irdi evliyâ Ol sebebden anlar oldı evliyâ

1545 Bizlerin 'ışkı rızâsın gözlemek Hakk'a varan yolı dâ'im izlemek

> İsterüz senden eyâ Perverdigâr Vir rızâña 'ışkı gafletden uyar

Çün Züleyhâ'ya talâkı virdi şâh Var baña lâyık degilsin didi şâh

Varup ol bir hânede meks eyledi Sûretini Yûsuf'uñ nakş eyledi

Ayaga turur aña leyl ü nehâr Gözleriniñ yaşı olurdı puñar

1550 'Işk uçundan râhatı bulmazdı ol 'Âr iderdi taşraya varmazdı ol

> Dirdi ben ahvâlimi şûm eyledüm Şem'-i ışka kendimi mûm eyledüm

Kılmadı bir kimse böyle şây-ı 'ışk Bencileyin böyle bir risvây-ı 'ışk

Şây olundum 'âleme bu 'ışk ile Bulmadum germiyyeti 'uşşâk ile

Bâri şây oldum murâd alsam idi Vuslat-ı yâr ile dâd alsam idi

1555 Âteş-i 'ışkına yandurdum teni Hîc sü'âl itmez ol dildârım beni

> Kandîl-i 'ışkında olmışam fitîl Aglamakdan gözleri kıldum 'alîl

Çünki ben aldurdum ol dildârımı N'eylerem şimden girü bu varımı

Yûsuf'ı her kim diyerse gûşıma Vireyim mâlımı ol sırdaşıma

Gelse biri Yûsuf'ı gördüm dise

Yâ birinden ben anı sordum dise

1560 Virem aña avuç ile sîm ü zer Kim baña virdi Yûsuf'umdan haber

> Ol Melîk Reyyân vefât itdi meger Virdiler Zelhâ'ya mevtinden haber

> Ol didi varsın baña nâfi' degil Yûsuf'um sâg olsun ol mâni' degil

Geldi biri didi Yûsuf oldı şâh Tahta giçdi Mısr'a oldı pâdişâh

Virdi aña hep karavaşlarını Cümle mâl ile perîveşlerini

1565 Hizmetine koydı iki câriye Tâkati yok hizmetine yarıya

> Kaldı iki câriyesiyle putı Kor öñüne putı görün nefreti

Didi bunca yıl saña ben taparam Ma'bûdum diyü ayagın öperem

Sen işitmedin benüm giryânımı Virmedin sen hîç benüm merâmımı

Bunca yıllardur beni güldürmedin Ol visâl-i Yûsuf'a irdürmedin

1570 Virmedin bu derdime dermânı sen Oldum âhir 'ışkınıñ risvâyı ben

> Var dahı tapmam saña şimden giri Arayım ma'bûdımı sen var yiri

Kırdı ol putı cevâhirlerini Virdi iki câriyeye anları

Çünki putı kıldı Zelha târ u mâr Eyledi aña hidâyet Kirdigâr

Didi var bir hizmetim siz bitirün Yûsuf'uñ yoluna beni götürün

1575 Gözedin taşra varınca siz anı İletin râhına ol görsün beni

> Ol beni sormaz anı ben arayım Belki bu derdime dermân urayım

Ol göre şâyet benüm giryânıma Belki kıla derdimin dermânını

Ol benüm rü'yâm içinde söylemiş Mısr'a şâhem gel seni alam dimiş

Bu söz ile 'ışka talan olmışam Bu söz ile terk-i evtân olmışam

1580 Ben bu gün râhına anıñ varayım Hâlimi 'arza kılup yalvarayım

> Hâkim olmış merhamet kılup baka Gördigim ol vâka'a şâyet çıka

Şâh olanlar sâ'ili boş yollamaz Ol kılur ihsânı me'yûs eylemez

Gördiler kös-i süvârî çalınur Şâh süvâr olmış münâdî çagırur

Câriyeler ol Zelîhâ'yı alur Yûsuf'uñ ol râhına varup turur 1585 Korlar anı bir yüce yir üstüne Tâ sadâsı ire Yûsuf dostuna

> Oturur anda bu fikri iderek Yûsuf'uñ Tengrisi hak olmak gerek

Kul iken Yûsuf'ı sultân eyledi 'Âlimi hükmüne fermân eyledi

Gör beni sultân iken oldum hakîr Gitdi câh u saltanat oldum fakîr

Didiler Yûsuf yakın irdi saña Bir cevâbın var ise eyle aña

1590 Ol nidâ kıldı ki sâdık kul olan Nefse uymayup başı devlet bulan

> Nefsine uyan 'azîz iken zelîl Hûr olur magrûr olur gözden 'alîl

Kûşe-i mihnetde olmışam esîr Hâkim olanlar gerek ola habîr

Devleti virdi saña Rabbü'l-kerîm Ol bu ahvâli diler gûne hakîm

Bilmedi Yûsuf anı varın didi Bu niçün feryâd ider sorun didi

1595 Vardı kullar Zelha'ya didi size Kim ta'addâ eylemiş söyle bize

Ol didi şâh atınıñ lüccâmını Tutmayınca söylemem ahvâlimi

İşidür Yûsuf aña togrı gider

Atınıñ lüccâmını teslîm ider

Tutdı Zelha didi şâhın atı mı Şeh-süvârum Mısr'ın ol sultânı mı

Yûsuf iytdi 'arz-ı hal it diñleyem Söyle ahvâlin Mısır sultânıyam

1600 Yûsuf anı tanımadı ol zamân Söyledi kim eylemiş saña yaman

> Ol didi gadr irecek bir kişiye Ol gerek erden ola yâ dişiye

Dâd içün mazlûm olan şâha varur Ol kişiden şâh anıñ dâdın alur

Şâh idince gadrı kime varayım Dâd içün kime varup yalvarayım

Sen baña itdün cefâlar ey 'azîz Kim bizim da'vâmızı ide temîz

1605 Baña senden irdi 'ışkın şerbeti Nûşî kıldum gitmez oldı lezzeti

> Düni gün sende hayâlim yâr-ı men Bilmedin n'idem bu bârı zârı sen

Yeddi yıl oldı senüñle sohbetüm Âteş-i 'ışkıñla oldı ülfetüm

Hûb bilürsin hâlimi ne söyleyim Ben saña senden şikâyet eyleyim

Bu 'ışk odı gelmişdür baña senden Bu zahmetler irişdi baña senden 1610 Senüñ 'ışkın ayırdı beni ilden Ferâgat bulmadum bu derd ü dilden

> Tâc u tahtum mâl u mülkim varı hep Yoluña kıldum fedâ anları hep

Yandurup 'ışkın beni kül eyledi Ânî 'ışkın dîdeme yol eyledi

Cûş idüp gözlerimi kıldım 'alîl Koydı zulmetde beni kıldı zelîl

Bunca yıllardur teniñ meftûnıyam 'Âşık-ı zârem beniñ Mecnûn'ıyam

1615 Ben seniñ hüznüñle vîrân olmışam Tâbe-i 'ışkında biryân olmışam

> Kandîl-i 'ışkında olmışam fitîl Şem'-i 'ışkın yandururam bunca yıl

Hîç benüm zâr-ı nihânım bilmedin Hâlime bir dem haberdâr olmadın

Benüm derdime dermân itmedin sen Beni bir dem nefes şâd itmedin sen

Dâd elinden Yûsuf'um ey dâd-ı tâm Virmedin sen 'âkıbet baña merâm

1620 Hâlini şikâyet ile agladı Andaki halkın yüregin tagladı

> Yûsuf iytdi cümle harcın göreyim Her ne deñlü mâl dilersin vireyim

Ol Züleyhâ dir ki mâlı n'eylerem Ben seniñ ancak visâlin dilerem Şâh olupsın vir murâdımı baña Yoksa rencimi halâl itmem saña

Şâh öñünden isteyü gelmiş gedâ Şâh olanın 'âdeti lutf u 'atâ

1625 Şâh-süvârım sen beni göndürma boş Vir murâdum kıl benüm göñlimi hûş

> Al beni bir zevcelik ad eyle sen Cism-i vîrânımı âbâd eyle sen

Yûsuf iytdi olmısın koca karı Dahı bundan soñra n'eylersin eri

Bu söze incindi Zelha dir aña Eyledin kocalıgı mehnâ baña

Bâr-ı 'ışkın tenimi kıldı koca Cân ile kalbim tüvânâdur nice

1630 Hep güzeller şâhı idi evvelüm Bâr-ı 'ışkın âhiri bükdi bilim

> Tâzelıkdan sevmişem cânım seni Ten karı nice atar mı cân anı

Ben seniñçün 'ömrümi zây eyledüm 'Işkın ile kendimi şây eyledüm

Âteş-i 'ışkın beni fevt eyledi Yandurup cismimi fertût eyledi

Daldı bahr-ı 'ışka bu cân u tenim Kalmadı devrâna dermânım benim

1635 Yûsuf iytdi sen beni unutmadın

Benden ayrılalı 'ışkı atmadın

Ol didi hîç ten unuda mı cânı Nâr-ı 'ışkın bunca yıl yakar beni

Yûsuf iytdi nâr-ı 'ışkımdan nişân İsterem göstür anı eyle beyân

Zelha iyder tâ zübânın vir baña Göstürem ol âteş-i 'ışkı saña

İnce zengiyle binerlerdi o dem Atı kamçıyla sürerlerdi o dem

1640 Virdi ol kamçı ucunı tutdı ol Agzına yakın idüp âh itdi ol

> Çıkdı agzından bir âteş ol zamân Kamçıyı yandurdı gördiler 'ayân

Atdı elinden Yûsuf kamçı sapın Ol Zelîhâ bildi anı atdugun

Ol didi niçün atarsın anı sen Beslerem bunca senedür anı ben

Yûsuf'um sensen bu 'âlem içre er Kanı ya sende bu erlikden hüner

1645 Âteş-i 'ışkın gözümün 'alevin Taşrada bir lahza tutmadı elin

> İçerimdedür seniñ 'ışkın gözi Yandurur cismimi gice gündüzi

Gör ki 'avratlığım ile ben anı Bunca yıldur saklaram yakar beni Âteş-i 'ışkındur anı atma sen İncinürem aña yazuk itme sen

Atdın anı eyle bî-kes kalsın ol Vir yirine koram anı tursın ol

1650 Bunca yıllar eylemişüz ülfeti İstemem bir lahza andan firkati

> Bislemişem anı bu âna degin Kıymetini bilürem senden yigin

Bunca yıllardur ben aña nökerem Gice gündüz zahmetini çekerem

'Işk odunı yakaram dindirmezem 'Işk ocagın âteşin söndürmezem

Sen beni 'ışka giriftâr eyledin Gice gündüz işimi zâr eyledin

1655 Zencîr-i 'ışkıña itmişsin esîr Gezdürürsin bunca yıldur yâ emîr

> Ben dahı te'dîb-i 'ışkı bulmadum Ben 'aceb âzâda lâyık olmadum

Gitdi 'ömrüm sen baña yâr olmadın 'Âşık-ı zârem haberdâr olmadın

Kılmadın şimdi dahı dermânı sen Var kıyamam yoluña sag olasın

Bu imiş bahtum benüm agyâr ile Gide 'ömrüm böyle âh-ı zâr ile

1660 Yûsuf iytdi yok izin olmaz n'idem Âyînin âyînüme uymaz n'idem Yalvaru Yûsuf aña dir itme zâr Sen baña lutf eyle kılma inkisâr

Ol didi kıysam saña dil-hâh ile Yandururdum ben seni bir âh ile

Var hemân sag ol seniñ hayrânınam Her belâya karşu ben kalkanınam

Virdi vâfir altun aña ol zamân Yûsuf andan yoluna oldı revân

HAZRET-İ ZELÎHA İSLÂM'A GELÜP NİKÂH İLE YÛSUF 'ALEYHİ'S-SELÂM ALDUGIDUR

1665 Kaldı Zelha anda gitdi ol emîr Zelha'nın kalbi olundı münkesir

Mâ-sivâdan kat'-ı ümmid eyledi Kendi ahvâlin tefekkür eyledi

Fikr ider oldı Zelîhâ bu işi Atamıñ evinde gördügüm dişi

Bu 'aceb oldı ki nâ'il olmadum 'Ömrüm âhir oldı aña irmedüm

Ol ümîd ile bugün geldüm aña Key 'aceb râm olmadı Yûsuf baña

1670 Çıkmadı ol vâka'am oldı yalan Gitdi 'ömrüm boşına bunca zamân

> İhtiyâr İslâm irişdi göñlüne Hissedâr oldı hidâyet hûnına

Geldi ol vakit aña bir infi'âl

Söyledi Yûsuf baña nükte makâl

Ol baña 'arz eyledi togrı dîni Bende göñli olmasa dimez bunı

Âyînin âyînüme uymaz didi Ol baña bu kavli nükte söyledi

1675 Kendinin dîninde olaydum eger Belki pîrligime itmezdi nazar

> Yûsuf'uñ Tengrisine yâr olayım Hâlimi aña diyüp yalvarayım

Kim Yûsuf andan izinsiz bir işi İtmez imiş indirem aña başı

Mâ-sivâdan kat'-ı ümmîd eyledüm Yûsuf'uñ Tengrisine meyl eyledüm

Putı atdum bâtıl imiş kamusı Saña döndüm Yûsuf'uñ ey Tengri'si

1680 Sıdk ile ma'bûdum illa'llâh didi Hak Te'âlâ anı makbûl eyledi

> Hakk'a meyl itdi hidâyet buldı ol Hisse-i îmâna nâ'il oldı ol

> İtdi Yâ Rabbi benüm vir cismimi Hem tüvânâlıgımı Yûsufumı

> Sen keremler kânısın eyle kerem Derdime dermânı senden dilerem

Derdime dermânı kimse kılmadı Gayrılardan hîç ümîdim kalmadı 1685 Âteş-i 'ışka beni mûm eyleme Vir murâdım beni mahrûm eyleme

> Sen kerem eyle baña dermânı kıl Yûsuf'uñ vaslına sen fermânı kıl

> Hâlik'ı Yûsuf'a fermân eyledi Zelha'nıñ derdine dermân eyledi

Getürin eve Zelîhâ'mı didi Biz saña virdük nikâh eyle didi

Biz seniñ virdük mahabbetiñ aña Âşinâdur seni görmeden yaña

1690 Biz aña rü'yâda aña söyledük Şimdi Mısr'a gelesin alam didük

> Ol seniñçün Mısr'a geldi yâ emîr Bunca zahmetler görüp oldı hakîr

Bunca yıllar çekdi 'ışkıñ bârını Gayrıdan isterdi ol dildârını

Şimdiye dek ol bizi bilmez idi Ol sebebden yârına irmez idi

Ol henüz bildi bizi olundı yâr Görmenüz lâyık biz aña intizâr

1695 İrdi vakti var sen anı alasın İntizârından anı kurtarasın

> Ol Zelîhâ'yı Yûsuf ive ive Bindirüp kuçına göndürür eve

> Hâlik'ı Cebrâ'îl'e emr eyledi Var Zelîhâ'mı sıga tiz söyledi

Vardı mess itdi gözüne irdi nûr Bir kız oglan oldı güya misl-i hûr

Yüziniñ nûrı ziyâsı tal'ati Bakmaga kimse götürmez tâkati

1700 Âşinâ oldı Hak'a irdi nidâ Yâ Zelîhâ sen bize kıldın sadâ

> Bunca yıllar bilmez idin sen bizi Biz dahı hizlâna salmışduk sizi

Çagırırdın dâ'imâ sen ol putı Virmedi saña merâm ol nekbeti

Bizi bildin bir kere kıldın nidâ Yûsuf'ı virdim ve zînet hüsniña

Sen eger bilseydin evvelden bizi Çagıraydın bir nefes adımızı

1705 Yûsuf'ı saña virürdüm ol zamân Görmez idin bunca yılları yaman

> Mahrûm olmaz bizi her kim çagırur Ol murâdına irüp âhir bulur

Çün Zelîhâ bu nidâyı diñledi Heybet irdi 'ışk-ı Yûsuf oynadı

'Işk-ı Yûsuf taşra kâra buldı yol 'Işk-ı Bârî eyledi kalbe nüzûl

'Işk-ı Yûsuf eyledi anda firâr Kul ider mi şâh öñünde hîç karâr

1710 Taht-ı kalbe 'ışk-ı Hak itdi cülûs

Eyledi kalb anı kendine 'urûs

Çünki 'ışk-ı Hâlik'a oldı nöker 'Işk-ı gayra hîç olunur mı nazar

Ne kerem kıldı aña ol lutfı bol İtdi müstagrak anı 'ışkına ol

Ol nidâyı sırra vâkıf eyledi Ol vilâyet rütbesiyle toyladı

Ahmedî bunlar işâretdür bize Diñle cânım hûb beşâretdür bize

1715 Bilmedi evvel Züleyhâ ol Hak'ı Bilmedi bir kez çagırdı Hâlik'ı

> İstedi ol nefsiniñ murâdını Kıldı arzû andı Hakk'ıñ adını

Bir nidâ ile gözüne irdi nûr Bir nidâdan cismini kıldı tahûr

Her 'acûzeligını aldı mu'în Yûsuf'unı virdi hem hüsn-i güzîn

Bir bilişde bunca ikrâm eyledi Bir nidâdan bunca in'âm eyledi

1720 Mecnûn'ın virdi hemân Leylâ idi Bir kerre yañıldı Yâ Mevlâ didi

> Anun ile vâsıl oldı rif ate Bir nidâ ile irişdi vuslata

Yâ ki mü'minler anı bunca zamân Çagırup secde kılur gizlü 'ayân Gice gündüz çagıralar adını Ol nice virmez anıñ murâdını

Eylemiş Ahmed seni zenbin 'acûz Gözlerin gafletden olmışdur gamûz

1725 Olmısın emrâz-ı nefse mübtelâ Rahmeti bâbından iste kıl nidâ

> Cümle hikmet bileniñ sultânıdur Rahmeti derdimizin dermânıdur

Kapusında kulıyuz dilenciyüz Rahmetini umaruz muhtâcıyuz

Ol ganîdür virgisi çokdur anın Cümlesinden rahmi artukdur anın

Hâşâ ki mahrûm ide mü'minleri Kapusından boş göndürmez anları

1730 Kalb-i mü'min tolıdur îmân ile Nöker olmışdur Hudâ'ya cân ile

> İtdügi işe peşîmân ola ol Rabbenâ estagfiru'llâh diye ol

Her du'âsında kıla hoş 'âdeti İsteye ol rahmet ile Cennet'i

Virür anı cümle 'âlem şâhı ol Eylemez mahrûm anı va'llâhi ol

Girelüm ol bâg-ı nahlistâna biz Zevk idelüm temri dâne dâne biz

1735 Yûsuf'a irdi nidâ Hak'dan aña Var Züleyhâ'mı nikâh eyle saña Çün Zelîhâ âşinâ oldı bize Var aña anı bagışladım size

Tutdı fermân-ı Hudâ'yı ol hemân Döndi andan yirine oldı revân

Ol harâm bâbına irişdi girer Câriyeler virdi Zelhâ'dan haber

Hânedânın nûrı irmiş didiler Hûriler sultânı gelmiş didiler

1740 Ancılayın görmedi kimse güzel Bu cihân içre aña yokdur bedel

Ol saña lâyık sezâdur yâ emîr Biz aña lâyıkdur olalım esîr

Meclisine varup itdi feth-i bâb Gördi inmiş eve gökden âfîtâb

Gördi anı Rabb'den fermân ile 'Âşık oldı biñ göñül bir cân ile

Çeşmini Zelhâ'dan ayırmaz bakar Âteş-i 'ışk anı kablayu yakar

1745 Yûsuf'una gör Hudâ'sı n'eyledi Ma'şûk iken anı 'âşık eyledi

> Ol Zelîhâ'daki 'ışkı aldı ol Yûsuf'uñ kalbine anı saldı ol

Bilmez idi görsün anıñ dârını Bilsin ol 'âşıkların fermânını

Bunda var hûbâna 'ibret Ahmedî

Hüsnüne magrûr olunmaya katı

Kıldugı ol şîveler meftûnına 'Âkıbet anlar geliser yolına

1750 İrdi Yûsuf Zelha'nın sevdâsına Düşdi bu kez 'ışkınıñ gavgasına

> İytdi yâ Zelhâ izin virin aña Hak seni virdi nikâh itdüm baña

Yalvaru dir yâ Zelîhâ söylegil Ol iyder biñ nâz ile vakti degil

Yûsuf aña yalvaruban zâr ider Zelha aña dürlü dürlü nâz ider

Dir nikâha yâ Züleyhâ vir izin Ol iyder kırk gün gerek saña hazîn

1755 Kırk sene gördüm ki 'ışkıñ zahmetin Sende kırk gün gör bu şerbet lezzetin

> Zelha'nın kırk yıldaki zahmetleri Gördi Yûsuf kırk gün içre anları

Şöyle Zelhâ habsini ol zü'n-tikâm Aldı kırk günde Yûsuf'dan intikâm

Gördi Zelhâ râm olunmaz n'eyledi Yûsuf anda Hakk'a zârın eyledi

Rabbenâ sensin Mukallibe'l-kulûb Kalb-i Zelhâ'ya beni sen eyle hûb

1760 Ol Züleyhâ'yı baña râm eyle sen Anıñ ile vuslat-ı kâm eyle sen Çün tamâm oldı Yûsuf'uñ kırk güni İrdi ol vakt-i nikâhın dügüni

Nâr-ı 'ışkı gördi Zelha kırk sene Oldı bu kırk gün Yûsuf'a kırk sene

Bir nidâ irdi Zelîhâ'ya o gün Vir nikâhıña izin olsun dügün

Eyledi şekvâ bize Yûsuf nidâ İntizâr-ı hüzni kıldı ol edâ

1765 Gördigin kırk yıldaki zahmetleri Yûsuf'a kırk günde göstürdüm anı

> Dir Züleyhâ Yâ İlâhe'l-'âlemîn Cümle esrârı bilen sensin hemîn

Kalbime 'ışkıñ tolıdur eylece Kalmadı gayrıya bir yir zerrece

Yol bulamaz 'ışk-ı Yûsuf izlene Yir bulamaz anda varup gizlene

Bir dahı geldi nidâ Yûsuf'ı sen Takdîr itmişem anı almalısen

1770 Ol seniñ dişin yalan eylemenüz Virmişüz seni hilâf eylemenüz

> Var seni virdim aña râm olasın İznim ile var aña kâm alasın

Ol didi varup aña râm olayım İntizârından anı kurtarayım

Leyki vadur bir murâdım Yâ Ganî İsterem ol Yûsuf'a bildür anı Sıdkını bildürmeyince ol emîn Çıkmadı zindân içinden ol hemîn

1775 Yâ benim de sıdkımı ol bilmeye Eyle bilsin kâmı benden almaya

Şimdi eyle zann ider ki kendiye İtdügim meyli iderdüm gayrıya

Tâ şehâdet kılmayınca sen baña Virmezem izn-i nikâhı çün aña

Yûsuf'a irdi Hudâ'sından hitâb Ol Zelîhâ hakkına geldi cevâb

Bâkiredür pâk-dâmen ol hâtûn Sâdıkadur kâmile 'ırzı bütün

1780 Olmadı gayrılara meyli anıñ Hâlâ mihri üzredür 'ırzı anıñ

> Degmedi gayrıların desti aña Saklamışuz mihr ile anı saña

Şâd olup Yûsuf Zelîhâ'ya didi Hakkıña Rabbüm şehâdet eyledi

Ol Zelîhâ Yûsuf'a dir yâ emîr Hamdü li'llâh olduñ ahvâle habîr

Kâfire zenler lehüña söyledi Hakkıña anlar şehâdet eyledi

1785 Ol seniñ câhil şehâdin mi kavî Yâ benim 'âdil şehâdim mi kavî

Gerçi ol dem saña kıldım töhmeti

Eyle imiş ol cehâlet 'âdeti

Ol cehâlet vakti ki işleri ben İtdügime hîç ta'ab eyleme sen

Tâze 'avrat oluban er görmeye 'Âşık ola sevdigi râm olmaya

Yeddi yıl bir hâne içre olalar Gice gündüz birbirini göreler

1790 Bâ husûsâ sencileyin dil-beri Göre 'avrat olmaya anıñ eri

> Saña meyl itdüm 'aceb midür baña Levm iderdin 'âkıbet geldi saña

Kırk sene sevdüm seni yâd itmedüm Vaslın içün kimseye dâd itmedüm

Sen bu kırk gün 'ışkı 'âdet eyledin Hâlik'a benden şikâyet eyledin

Kulum iken baña kıldın nâzı sen Yâ nice kıldum tahammül anı ben

1800 Bunca yıllar sen baña virdin melâl İntikâmım senden aldı zü'l-celâl

> Sen de gördün mi bu 'ışkıñ dâdını Añladın mı 'âşıkıñ feryâdını

Sende idi ol zamân göñlüm benüm Bir mecâzî 'ışk imiş meylim benüm

Bilmez idim ol zamân ma'bûdumı Gitdi 'ömrüm bilmedüm mescûdumı Hâlik'ı bildim seni ben n'eylerem 'Işk-ı Hakk'ı buldum ülfet eylerem

1805 Şerbet-i 'ışk-ı Hak'ı nûş eyledüm Yûsuf'um 'ışkıñ ferâmûş eyledüm

> Mâ-sivâya kalmadı meylim şehâ Leyki n'idem Hak beni virdi saña

Lâyık oldı ki beni râm bulasın Vaslım ile tâ ki bir kâm alasın

Var nikâh eyle beni sen kâma gir İzn-i Hakk ile bugün merâma ir

Yûsuf ol dem içre fermân eyledi Hak yoluna nice kurbân eyledi

1810 'Akd olup kıldılar anlar zifâf Oldılar ol gice anlar sîne sâf

> Yâ İlâhî hürmetine anların Nâ'il eyle maksûda yârânların

Ahmedî'nin 'aybını eyle sitâr Her dü-'âlem kılma anı şermesâr

Rabbenâ senden umaruz rahmeti Vir bize râhat cinânı rü'yeti

Sohbet ister Zelha ile ol imâm Zelha girmez eline anıñ müdâm

1815 Ol Hudâ'nın hizmetine kul idi Gice gündüz tâ'ate meşgûl idi

> Yalvarur Zelha ile halvet ider Birgün anıñla olup sohbet ider

Ol Zelîhâ dir beni çok egledin Tâ'at-i Hak'dan beni alıkodın

Gitmek itdi savmagaya ol zamân Tutdı Yûsuf gömlegini ol zamân

Pârelendi gömlegi Zelha anı Gördi dir itdin bedel baña bunı

1820 Gömlegin yırtdum ol vakit ey begim Bedel içün pâre kıldın gömlegim

> Böyle 'işret eyleyüp görüşdiler Ol rızâ-yı Bârî'de sevişdiler

Gitdi bir yıl geldi bir oglı anıñ Adını virdiler Efrâyim anıñ

Geldi Cebrâ'îl aña yarın didi Subh irince taşraya varın didi

Karşuña bir kimse gelür yâ emîr Aña ikrâm eyle saña kıl vezîr

1825 Uyanup varur kapu taşrasına Bir kişi irer anıñ karşusına

> Sevbi eski setri 'üryân eylemiş Fakr odı bagrını biryân eylemiş

Bu mesel sözdür dimiş anı beşer Kepenek altında yanur didi er

Bakmaz anda mû libâsa ol kerîm Ol kulı ister ola kalb-i selîm

Ol eri Yûsuf bulup itdi vezîr

Re'y ü tedbîrin begendi ol emîr

1830 Arzulardı hükmi ol anı bulur Ol dahı maksûdına nâ'il olur

> Geldi Cebrâ'il didi Yûsuf aña Bu vezîrim kim dürür bildür baña

Ol didi bu ol uşakdur yâ 'azîz Ol beşikde kıldı ef âlin temîz

Sıdkıña ol gün şehâdet eyledi Ol Melîk Reyyân'a anı söyledi

Ol Melîk'in kardaşınıñ oglı bu Aslı pâk olanda olur eyyü hû

1835 Hâlik'a şükr eyledi anda emîr Kim bu kâmil âdemi virdi vezîr

> İ'tibâr iderdi aña ol Resûl Virdi aña mâl u mülk ü nice kul

> Pek dörenlü yıl emînlikde sürûr Eyledi on biş sene böyle mürûr

Geldi irişdi ucuzlık yılları İzdiyâd ekdiler ol tahılları

Bir eken yüz deñlü andan biçdiler Agniyâsı yıgdı fakrı şaşdılar

1840 Yeddi yıl buldı ucuz vakt-i kemâl Her kemâlin âhiri olur zevâl

> Ni'metiniñ kadrini bilmese kul Bulur encâm-ı zevâli aña yol

Ol cezâsıdur anı lâbüdd bulur Fânide görmezse uhrâda olur

Fahr-i 'âlem ol Resûl-ı kâ'inât Ol Muhammed Mustafâ'ya vir salât

HAZRET-İ YÛSUF'UN KARDAŞLARI MISIR'A TAHIL İÇÜN GELDÜKLERİDÜR

Kaht-ı Mısr'ı Ahmedî söyle bize Yûsuf'uñ ihvânını getür söze

1845 Söyle anlar nice Mısr'a geldiler Hâk-i pây-ı Yûsuf'a yüz sürdiler

> Eylik iden kişiler eylik bulur Kemlik iden âhiri nâdim olur

Mısr'ın ehli ni'meti çok buldılar Her ferûmâye zî-ni'met oldılar

Yohsuluna eylemez oldı 'atâ Eyle âdemden umulur mı sehâ

İrdi zillet kârı ehl-i sâyeye Şân-ı rif at irdi ferûmâyeye

1850 Ni'metin kadrini anlar bilmedi Ol viren Rezzâk'a şükri kılmadı

> Saymaz oldı ata beglerin gedâ Her kafadan gelür oldı bir sadâ

Gördiler çün kesret ile ni'meti Ni'metin kalmadı kadr ü kıymeti

Her fezâhat kârı anlar itdiler Râh-ı isrâf ile anlar gitdiler Cümle ni'metler ser-i nân-ı 'azîz Mezbelelerde olunmazdı temîz

1855 Eylediler ni'met-i Rahmân'ı hor Eyledi Rezzâk'ın ol kahrı zuhûr

> Başladı kıtlık senesi gelmeye Hak anı dârü'l-emâna virmeye

Kıldı fermân ol sene Yûsuf 'ayân Ekmeyin tahıl eken kılur ziyân

Ekmediler ba'zı ekdi anların Bitmedi ekinleri ekenlerin

Gördiler anı ferâgat kıldılar Mısr ili terk-i zirâ'at itdiler

1860 Oldı darlık Mısr'ın ili sû-be-sû Düşdi halkıñ arasına güft ü gû

> Ayak altında yatan ni'met kanı Şimdi baş üzre bulamazlar anı

Cümle defter kıldı Mısr'ın halkını Bildi anların ganîsin fakrını

Kıymet almazdı fakîrden ol 'azîz Bugda virürdi gıdâ ide lezîz

Açları unutmayım dir ol imâm Karnı toyınca yimezdi ol ta'âm

1865 Aç yaturmadı fakîr olanları Üç sene böyle yüridi hâlleri

Agniyâda kalmadı tahıl gıdâ

İstediler mîriden anlar gıdâ

Akça aldı agniyâdan ol emîr Anlara virürdi bugda hem şa'îr

Ol kadar hazne yıgıldı 'addi yok Sıgmaz oldı deftere ne hattı çok

Hep derâhîm sîm ü zerden ne ki var Hazne-i Yûsuf'dan mahbûs oldılar

1870 Kalmadı akça virürlerdi metâ' Aldı tahıl virüp itdi intifâ'

> Yûsuf'uñ bâyi'i geldi ileri Zu'reoglı Mâlik ol didükleri

Virdi ol tavk ile misk-i 'anberi Virdi tahıl Yûsuf aldı anları

Kalmadı eşyâ kamusın virdiler Mülkümüzi bey' idelüm didiler

Virdiler emlâkı tahıl yirine Mâlik oldı şehr-i Mısr'ın yirine

1875 Ol bahâ-yı mülki dahı yidiler Mısr'ın ehli cümle şâha geldiler

> Didiler kul tek satılalım size Ol bahâmıza tahıl virin bize

Cümlesi nefr ü 'ayâlin satdılar Hep bahâlarına tahıl aldılar

Şehr-i Mısr'ın halkı cümle oldı kul Yûsuf'uñ kullugunı itdi kabûl Hak bunı dârü'l-emâna virmeye Mü'min ihvânlar giriftâr olmaya

1880 Mâlik İbn Zu're geldi Yûsuf'a Hep 'ayâliyle kul oldı Yûsuf'a

> Ol iki kulları Büşrâ ü Beşîr Kıldı âzâd anları Yûsuf emîr

Çok kerem anlara kıldı ol kibâr Bende didi sizlerin eyligi var

Siz irişdiñiz kapuda dâdıma Siz sebeb olmışsıñız âzâdıma

Ol Beşîr'in 'aklını begendi ol Virdi ana mâl u emlâk ile kul

1885 Kullanurdı anı hizmetinde ol Südi pâk olanlar olur zî-'ukûl

> Bundan akdem Yûsuf'uñ dört biñ kulı Kapusında kullar idi her biri

Şehr-i Mısr'ın virdi her kapusına Nice kullar koydı her birisine

Ol fikir eylerdi kim kardaşları Mısr'a gelürler tükense aşları

Kullara dir taşradan her kim gelür Göstürüñ baña tahıl her kim alur

1890 Ol sene Ken'ân iliniñ tahılı Dükenür zahmet görür Ken'ân ili

Bildiler kalmadı tahıl bir yirde

Şehri Mısr'ın hâkiminden gayrıda

Ol Melik halka tahıl satar imiş İbrâhîm Halîl dîni tutar imiş

Ya'kûb ogullarına dir yâ benûn Ol Melîk'den siz varın bugda alın

Ol Melîk ecdâdımızın dînini Tutar imiş ol Halîl âyînini

1895 Bildirin aslıñızı tahıl vire İ'tibâr idüben sizi göndüre

> Mısr'a yakın varıcak dagılasız Her ikiñiz bir kapudan giresiz

> Sizlere tâ kim nazar ugramaya Bu hüzünli bagrımı togramaya

Göz degermiş gizle mâlı yâ hoca Enbiyâ andan hazer kılmış nice

Aldılar dört yüz fülûrı gitdiler Dâr-ı Mısr'a her dü-kardaş yitdiler

1900 Şâh-ı kullar anları alup gider Ol dîvân-ı Yûsuf'a anlar irer

> Girdi kardaşlar anıñ dîvânına Heybet irdi her biriniñ cânına

Yüzine urmış nikâbı ol imâm Anlara eyle göründi ol kirâm

Gördi kardaşlarını bildi nihân Bilmedi kardaşlar anı ol zamân Yûsuf iytdi siz ne işe gelmisin Bu diyârın âdemi degil misin

1905 Anlar iytdi ey şehâ Ken'ânîyüz Ol Nebî Ya'kûb'un ogullarıyuz

> Kaht ile bizler perîşân olmışuz Eyyü adın işidüben gelmişüz

Ceddiniñ dîninde ol bildi sizi Tahıl içün saña göndürdi bizi

Bildi Yûsuf atası sıhhat-neşîn Bilmek ister İbn Yâmen kardaşın

Dir kamuñız oglu mı ol atanıñ Dahı var mı sizden özgesi anıñ

1910 İytdi anlar bir küçük de oglı var İbn Yâmen dirler aña yâdigâr

> Ol didi ol dahı gelseydi bize Bir yük artuk bugda virürdüm size

Anlar iytdi atamız virmez anı Bir sâ'at yanından ayırmaz anı

Ol küçük kardaşımızuñ yâ kişi Anasından var idi bir kardaşı

Gâyet ile 'âkıl kâmil hûb idi Cümlemüzden ataya mergûb idi

1915 Anaları öldi öksüz oldılar Boynı buruk vâlidesiz kaldılar

> Yidi ol ma'sûmı kurdlar gitdi ol Ol sebebden kardaşını ol Resûl

Bir sâ'at yanından ayırmaz anı Salmış ana meylini ister cânı

Pek severdi ol uşagı atamuz Hüsn-i hulkı hûb idi gâyet temiz

Yûsuf iytdi ol küçük kardaşıñız Bir de gelince anı getüriñiz

1920 Bir yük aña bugda biz dahı ziyâd Virelüm bugdañız olur izdiyâd

> Anlar iytdi atamuz anı bize İnanup virmez getürelüm size

Yûsuf iytdi gâlibâ kardaşına Mekriñizle bir iş irmiş başına

Ol sebebden kardaşını ol Resûl Havf ider anı inanmaz size ol

Anlar iytdi zâyi'ine biz sebeb Oldugumuzçün inanmaz anı eb

1925 Biz koyunlar yanına varınca ol İstedi kosdı bize anı Resûl

> Biz giyik avına meşgûl olmışuz Kurd anı yimiş meger tuymamışuz

Gömlegi boyanmış anıñ kanına Anı iletdük atamuz yanına

Tâ ki kanlı gömlegini görsün ol Sun'umuz yokdur bu işde bilsin ol

Gördi kanlı gömlegini ol kibâr

Aglar ol kardaşın imiş yâdigâr

1930 Yûsuf iytdi girmedi 'akla bu söz Zannım oldur var bu işde sun'uñuz

> Mekriñizle bir iş irmiş başına Ol inanmaz kardaşı kardaşına

Bu sizin akvâliñiz sâdık ise Bir dahı gelince ol gelür bize

Tâ getürmeyince siz bile anı Bugda virilmez size bilin bunı

Yûsuf'ı kardaşları medh eyledi Gaybetinde eyyüdür bizden didi

1935 Çünki anlardan işitdi bu sözi Dir severmiş ihvânım gâyet bizi

> Ger ne deñlü baña kemlik itdiler Gaybetimde baña eyyü didiler

Kullarına söyledi kim bunların Kaplarına toldurun bugdaların

Bir kulına gizlü anı söylemiş Akçaların bir yüke koyın dimiş

Altunı bir yüke itdiler nihân Niyyeti bu idi anıñ ol zamân

Yirleri köylükdür akça olmaya Akça olmayınca belki gelmeye

Göreler akçaların getüreler İbn Yâmen kardaşum yitüreler Bunlara lâyık giyeler hil'atim Söylediler eyyü baña gaybetim

Anlara iytdi peygamber-zâdesiz Çün dîvân-ı pâdişâha iresiz

Sizlere lâyık hil'at geydürem Ol ferah birle kapudan göndürem

Kalbi içre kıldı anlara halâl Kalmadı göñlünde anlardan melâl

Var bize bundan beşâret mü'minân Eyle cânım Ahmedî anı beyân

Hak Te'âlâ didi Yûsuf kul iken 'Aff ide ihvânını kinli iken

Hil'at ile kapusından göndüre Anları ferah mükerrem döndüre

Gaybetinde aña eyyü didiler Ol sebebden bu keremi buldılar

1950 Yâ ki ben 'âlemlerin sultânıyam Medh ide uma kerem bile beni

Gele ecrâm ile anlar kapuma 'Affi me'mûl ide ire tapuma

Ben nice anları magfûr eylemem Hil'at ile cennetime yollamam

Bâ husûsâ ol îmânî hil'ati Geymiş anlar bulmalıdur rahmeti

1955 Hamd ü şükr olsun bizi nâs eyledi

Rahmeti mü'minlere hâs eyledi

Mü'min itdün hil'at-i îmân ile Kıl ferah haşrimizi cinân ile

Yûsuf'uñ kardaşları çün gitdiler Varuban Ya'kûb ataya yetdiler

Yüklerini boşadırlar ol zamân Altunı yükde bulurlar nâgihân

Gelüben Ya'kûb ataya didiler Ne sahî sultân imiş söylediler

1960 Bizlere ikrâm u 'izzet eyledi Hil'at-i in'âm u hürmet eyledi

> Hem selâm itdi saña ol pâdişâh Hâtırın sordı seniñ ol ulu şâh

Ol yine altunmuzı virmiş bize Gizlüce koymış anı yükümüze

Belki almanuz anı diyü 'ayân Virmiş anı gizlüce bize nihân

Ya'kûb iytdi n'eyleyim böyle sözi İmtihân itmiş ola şâyet sizi

1965 Bir dahı aña varınca götürüñ Yâhud unudulmış anı yitürüñ

Hakkıdur teslîm idiñiz anı siz Yarın oddan kurtarasız cânı siz

HAZRET-İ İBN YÂMEN'İ KARDAŞINA GETÜRDÜKLERİDÜR Ahmedî vir İbn Yâmen'den haber Nice vardı kardaşına mu'teber

Nice Ya'kûb anı irsâl eyledi Kardaşı Yûsuf nice el eyledi

Bir nice gün ol tahılı yidiler Bir dahı Mısr'a varalım didiler

1970 Anlar iytdi yâ ebî diler misin Şâh bize tahıl vire ister misin

> Virem âdem başına bir yük tahıl Virmez artuk nâzırı eyler bahîl

İbn Yâmen'i eger virsen bize İki yük bugda getürelim size

Şâh sü'âl itdi bize kardaşıñız Var mıdur dahı sizin yoldaşıñız

Bir küçük kardaşımız var söyledük Andan anı biz haberdâr eyledük

1975 Ol didi bir dahı gelince bize Getürün anı virem bugda size

> Ol gelürse bir yük artuk virürem Gelmese sizi tehî döndürürem

> Ya'kûb iytdi yine fikre dalmısız Hîle ile aña mekri bulmısız

Kardaşını zâyi' itdüñiz 'ayân Bunı dahı itmek istersiz nihân

Siz varıñız size anı virmezem Size anı inanup göndürmezem 1980 Kardaşınıñ yâdigârıdur baña İstemem ire ziyân işler aña

> Anlar iytdi şâha ansız varmanuz Varsak ansız tahıl andan bulmanuz

Gitmediler ansız anlar bir zamân Açlıg ile hâlleri oldı yaman

Gördi Ya'kûb gitmez anlar söyledi İbn Yâmen'i alup varın didi

Leyki anı virürem şimdi size Va'de idin getürün anı bize

1985 Anlar iytdi vir getürelüm bile 'Ahdimiz olsun getürelüm yine

> İnşâ'a'llâh dimediler bu işe İktizâ itdi düşeler teşvîşe

Ya'kûb iyder ceddimin 'ammâmesin Virem anı şâha benden viresin

Ol gelen altunı aña yitürüñ Tahıl içün kiçe kilim götürüñ

Aluban anları yola düşdiler Sehr-i Mısr'a varuban irisdiler

1990 Vardı kullar Yûsuf'a virdi haber Yine Ken'ânî yigitler geldiler

> Ol didi varın getürün indirin Her ikisin bir odaya kondırın

> Vardı kullar anları getürdiler

Yûsuf'uñ dîvânına yitürdiler

İrdiler Yûsuf ile görüşdiler Virdiler 'ammâmeyi buluşdılar

Aldı ol 'ammâmeyi dir buluram Bu beşâretdür peygamber oluram

1995 Virdiler altunları söylediler Bu yanış gelmiş bizimle didiler

> Yûsuf iytdi çünki yanış olmış ol Ol sizin olsun yirini bulmış ol

Anlar iytdi hâk-i pâya irmişüz Kem hedâyâ ile saña gelmişüz

Tahıla lâyık degil ki virelüm Altunı al tahıl içün n'idelüm

Ol didi bu söz revâ olmaz yiri Şâh olan virdigini almaz giri

2000 Gayrı her ne ki getürmişsiz bize 'Arza kılın virelüm tahıl size

> Tahıla dirler bahâmuz yok durur Bilürüz seniñ 'atiyyen çok durur

Biz kilim kiçe getürdük kıl kabûl Al anı tahıl vir ey ihsânı bol

Ol didi kim şey'-i ednâ alalum Hâtır içün şey'-i a'lâ virelüm

Almasam anları bugda virürem Leyki hâtırlar hoş olmaz bilürem 2005 Kullarına anda fermân eyledi Kondurun bunları varın söyledi

> Her iki kardaş bile kondı o gün İbn Yâmen yalañızca kaldı çün

Aglayu ol demde bir âh eyledi Ol sadâsı Yûsuf'a râh eyledi

Yûsuf iytdi ne sadâ aglar biri Didiler Ken'ânlı kardaşın biri

Getürüp katına aña söyledi Ne sebeb aglarsın ey uşak didi

2010 Ol didi vardur firâkım aglaram Ol firâk odıyla bagrım daglaram

> Kondılar her iki kardaş bir eve Ünsiyet ülfet kılur anlar bile

Ben tehî kaldım benüm yok kardaşım Ol sebebdendür akar gözüm yaşım

Yalañuz kaldum firâk aldı beni Ol firâkı âteşi yakdı beni

Şimdi kardaşım olaydı bu gice Konup anuñla olurdum bilece

2015 Yûsuf iytdi var mı ana kardaşın Böyle aglarsan iner gözden yaşın

> Ol didi kim var idi bir kardaşım Bir anadan bir babadan sırdaşım

Ben sabiyken zâyi' olmış bilmedim Anıñ ahvâline vâkıf olmadum Bilmezem ne hîle kılmışlar aña Anı kurdlar yidi söylerler baña

Atam inanmaz buña söyler katı Firkat ile kaldırupdur râhatı

2020 Kanlu gömlegini bulmışuz anıñ Bulmaduk nâm u nişânıñ biz anıñ

Olmadı andan bize bir feth-i bâb Firkat ile bagrımız olmış kebâb

Kardaşımdan beni mahrûm itdiler Firkat-i şem'a beni mûm itdiler

Ben itürdüm ata ana kardaşım Gice gündüz aglaram dinmez yaşım

Yûsuf iytdi sen burada aglama Bizleri mahzûn idersin eyleme

2025 Sen ferah ol ki ferah biz bulalum Tâ müsâfir hakkını biz kılalum

> Er olan mihmânı mahzûn eylemez Yidirür a'lâ fenâ hûn eylemez

Bil seni biz bunda mahzûn itmenüz Yalañuz bir hânede yaturmanuz

Kardaşın yirine saña biz ahî Göstürelüm var anıñla ol ahî

Ben seni virdüm müsâfir ogluma İletin mihmân idin Efrâyim'e

2030 İbn Yâmen'i alup götürdiler

Meclis-i şâh-zâdeye yitürdiler

İçerü girüp aña virdi selâm Merhabâ geldin diyü itdi kıyâm

Kaynadı göñlü o dem Efrâyim'e Didi beñzersin benüm kardaşıma

Kıldı sohbet şerbet oldı cânına Vardı Efrâyîm atası yanına

Dir ebî göndürdügün mihmân-ı hân Dir karındaşıma beñzersin hemân

2035 Yûsuf iytdi hak dimişdür ey ogul Ata ana togma kardaşımdur ol

> Vardı Yûsuf İbn Yâmen yanına Havf irişdi İbn Yâmen cânına

Bildi Yûsuf havfını söyler aña Göstürem Yûsuf karındaşın saña

Açdı yüzünden nikâbı ol hemîn Ben Yûsuf kardaşınam dir ol emîn

İrdiler anlar o demde vuslata İrdiler anlar diyâr-ı hayrete

2040 Birbirine sarulup agladılar Hem ta'âm irdi bilece yidiler

> Yâ İlâhî işbu vuslat hürmeti Vir bize râhatlıg ile Cennet'i

Yûsuf iytdi sen beni kardaşlara Söyleme bu sırrı cânım anlara Görelüm Hak'dan nice fermân olur Bizlere ne yol ile dermân olur

Bir iş itdürem saña gitmeyesin Bildürem anı ki havf itmeyesin

2045 Yarın ol bugda virilecek yire Sen dahı kardaşlar ile var bile

> Anda bir hîle iderler anı bil Tâ ki yanımda turasın iki yıl

Anlar iytdi hîle itdi kardaşı Hîle iden bulmalı hîle işi

Bir hayâlet göstürelüm anlara Sen bil ammâ söyleme ihvânlara

Subh irüp anlar dîvâna geldiler Ol kilim kiçeleri getürdiler

2050 Didiler ednâ şeyimiz çok degil Tahıla kıymetlıga lâyık degil

> Sen kerem kıl olmışuz muhtâc-ı kût Şey'imiz azdur velâkin çoga tut

Aldı ednâ şeyleri ol Mısr-ı hân Virdi a'lâ bugda anlara o cân

Aldı azı çogı ikrâm eyledi Müstahak olana in'âm eyledi

Var bize bunda beşâret Ahmedî Söyle mü'min kardaşa vir râhatı

2055 Yarın ol mahşer yirine varıla Ol dîvân-ı Kibriyâ'da turula

Bir bölük mü'mine oluna hitâb Siz ne içün gelmişsiz virin cevâb

İydeler hûr-ı cinânın var seniñ Tâlibiyüz râgıbıyuz biz anıñ

Bir nidâ ire 'amel ister erü Kimde var hâlis 'amel gelsin berü

Müşterîsiz kanı kıymet görelüm Siz dahı hûr-ı cinânı virelüm

2060 Bu hitâbı işide ol mü'minûn Şermesâr olup turalar ser-nigûn

> Söyleyin diyü ire bir de hitâb Virile ruhsat ide anlar cevâb

Anlar ide Cennet'e lâyık bahâ Kulda bulunmaz n'idelim ey sehâ

Ger kula olsa 'amel cenâna dal Bî-'amel kullar cinân almak mahâl

Cümle zî-kıymet cihân-ı mâ-fîhâ Cennet'in bir kasrına olmaz bahâ

2065 Kıymeti yokdur cinânın bilmişüz Fazl-ı ihsânıñla uma gelmişüz

Var 'amel azdan dahı noksânı çok Arasan yarar size bir dâne yok

Cümle noksân ile gelmişüz size Urma noksânımızı yüzümüze

Sen keremler kânısın eyle kerem

Kapuña geldük tehî virme elem

Bizde yok kıymet cinânı alalum Gelmişüz fazluñla anı bulalum

2070 Hak Te'âlâ iyde ki yâ kullarum Ey benî 'ârif olan mü'minlerüm

> Gelmisiz ednâ şey ile çün bize Biz gerek a'lâ şey'i virem size

Yûsuf ihvânından aldı kem şey'i Virdi ol kem şeylerine ol eyi

Aldığıçün oldı hâtırları hûş Anların göndürmedi hamlini boş

Kendine kemlik idenden kem şeyi Aldı anıñ yirine virdi eyi

2075 Kul iken kullarıma lutf işledi Aldı ednâ âlî şey bagışladı

Yâ ki ben 'âlemlerin sultânıyam Müznibîn kullarımıñ rahmânıyam

Ben nice dostum olan mü'minleri Kılmayım makbûle kem tâ'atleri

Hep kabûl oldı 'ameliñiz bize Fazlım ile cennetim virdüm size

Cümlesi magfûr-ı makbûl olalar Ol bölük varup cinâna gireler

2080 Yâ İlâhî hürmet-i âl-i Habîb Sen bu in'âmı bize eyle nasîb Biz gelelüm Yûsuf'uñ destânına Seyr idelüm bâgına bostânına

Yûsuf ihvânına dir anbâra siz Cümleñiz varın ki bugda alasız

Bir yük artuk bugda virsünler size İletin mahsûs anı atañıza

Varuban anbâra anlar girdiler Bir kızıl altundan ölçek gördiler

2085 Ol Melîk Reyyân anı kılmış idi Yûsuf'uñ zabtına ol girmiş idi

İbn Yâmen yüküni son dutdılar Ölçegi ol yüke pünhân itdiler

Yüklediler yola oldılar revân Kapudan taşra varınca ber-yabân

Gördiler kulları şâhin yürüşür Enseden anlara gelüp irişür

Didiler yok 'ulbe-i zer bir görün Sizde midür arayın anı virin

2090 Anlar iytdi biz peygamber-zâdeyüz Ol harâm ugruluk işi bilmenüz

> Kullar iyder hamliñize bakaruz Bakmayınca şâhımızdan korkaruz

Yükleri indirüben aradılar İbn Yâmen'iñ yükünde buldılar

Gör ne kıldı Yûsuf'um ol hanlara Bir hacâlet irdi ol dem anlara Kullar aldı İbn Yâmen'i gider Gitmedi anlar dahı şâha döner

2095 Vardılar ol pâdişâhın yanına Turdılar mahzûn anıñ dîvânına

> Yûsuf'ı gör ne letâfet eyledi Anlara gör ne zarâfet eyledi

Dürr-i yek-tâyı nice rengi boyar Togrı ugrıya diyü alıkoyar

İytdi bizlerden ne kemlik gördiñiz Ne sebeb böyle hıyânet kıldıñız

Sizlere lâzım ki togrı olasız Hîç düşer mi sizler ugrı olasız

2100 Anlar iytdi hâşâ ugrı olmaduk Bir uşagın mekrine biz ugraduk

> Biz eger ugrı olayduk ey şehâ Dört yüz altunı getürmezdük saña

Şâh iyder kim ki mekre ulaşur 'Âkıbet ol dahı mekre tolaşur

Gâlibâ sizler de mekkâr oldıñuz Ol sebebden mekri sizler buldıñuz

Anlar iytdi bir sabîdür n'idelüm Eylemiş bagışla anı gidelüm

2105 Yûsuf iytdi ugrılık gâyet yaman Sâhib olmaz ugrıya 'âkıl olan

Ugrıya sizler ki sâhib olasız

Gâlibâ siz de aña yataksıñız

Siz de anıñ kardaşısız eylece Aldığın zâhir bulursız biylece

Cümle kardaşlar süriñiz bir dürür Sizlerin re'yi bu kârı kıldurur

Anlar iytdi ol bize ey şâhımız Ana ayrı ata bir kardaşımız

2110 Zâyi' olan kardaşından buldı yol 'Ammetesiniñ kuşagın çaldı ol

> Bu da anıñ kardaşı bir atadan Kılsa bu kârı buña 'ayb neden

İbn Yâmen hâna ta'zîz itdiler Sen niçün bu kârı kıldın didiler

Zann ider şâh ki bizler dimişüz Ugruluk iyle diyü söylemişüz

Adımız eyyü iken oldı harâb Bu hacâlet odına olduk kebâb

2115 Şâhımız bizlere ikrâm eyledi Haddimizden artuk ihsân eyledi

> Sen niçün bu kâr-ı ugrı eyledin Togrı adımızı ugrı eyledin

İbn Yâmen didi bi'llâh itmedüm Ugrılık râhına aslâ gitmedüm

Anlar iytdi yâ kim itmişdür bunı Hod seniñ yükünde buldılar anı Ol didi altûnı yükündüm nihân Eyleyen kılmış bu ef^{*}âli yegân

1120 Anı iden bunı dahı eyledi Sizlerin mekriydi baña ugradı

> Ger hıyânet var ise sizlerde var Kardaşıma mekriñiz hod âşikâr

Bilmedüm kardaşım ile ben size N'eylemişem hâ'in olduñız bize

Kıldıñız bunda beni âvâre siz Atanın yanına nice varasız

Yûsuf iytdi çün bu kıldı töhmeti Söyledin icrâ idem şerî'ati

2125 Yâ bunun zâyi' olan kardaşı 'Ammetesine kılınca ol işi

Ol şerî'at üzre aña n'etdiñiz Anı icrâ idelüm buña diñiz

Anlar iytdi ugrı mâl eyesine Hizmet ider tâ aña iki sene

İş bunuñ kardaşı 'ammetesine Eyledi hizmet aña iki sene

Yûsuf iyder ben hükümde kâzıyam Bu sizin ahkâma ben de râzıyam

2130 Bu gerek iki sene hizmet ide Hakkını itmâm idüp soñra gide

> Anlar iytdi kıl kerem ey şâhımız İdelüm yirine kulluk birimiz

Olmayınca ol eve varamanuz Atamızı biz inanduramanuz

Yûsuf iytdi ben o zulmi eylemem Kul yirine âhiri kul eylemem

Virmezem anı size varın didi Turmayın râha girin varın didi

2135 Vardılar taşra didiler n'idelüm Ne yüz ile biz ataya gidelüm

> Meşveret kıldılar anlar varalum İbn Yâmen'i zûr ile alalum

Kimseniñ bunda güci yitmez bize Pehlivân olsa yine birimize

Böyle tedbîr ittifâkı itdiler Dönüben andan dîvâna gitdiler

Hazret-i Yûsuf o dem fikre varur Gelse bunlar zûr ile benden alur

2140 Şehr-i Mısr içre bulunsa bir kaçı Anlara yitmez şehir ehlin güci

> Nesl-i İbrâhîm'den olmasa biliñ Urmasa arkasına el Revbil'iñ

Şehr-i Mısr'ın halkına karşu koyar Na'rasıyla cümleniñ ödün yarar

Oglı Efrâyim'e Yûsuf söyledi Ol kişiler baña gelince didi

Anlar irüp karşu turınca dîvân

Sag elin arkalarına sür nihân

2145 Öyle olsa anların giçer ahı Kalmaz anda kuvvet-i zûrı dahı

> Şol 'amâme ceddim ol İbrâhim'iñ Başına sardırır ol Efrâyim'iñ

Bir oda içre anı kıldı nihân Geldiler anlar dîvâna nâgihân

Geldiler anlar dîvâna turdılar Arkaların gizlü Efrâyim sıgar

Didiler şâhım kerem idin bize Ol uşaksız varmanuz atamıza

2150 Kıl kerem vir oglunı götürelüm Va'dimiz vardur anı yitürelüm

Ol didi nesl-i peygamber olasız Siz niçün şer'iñize uymayasız

Virmezem ben anı size biliñüz Kat'-ı ümmîd eyleyüben varıñuz

Didiler şâhım telef itme cânı Biz diriz eylik ile virin anı

Yoksa kemlik ile senden aluruz Şehriñi vîrâne kılup varuruz

2155 Revbil iytdi vir karındaşım baña Yoksa bir na'ra kılurum bil saña

> Hep helâk olur işidenler gider Hem saña yazuk olur cânıñ gider

Yûsuf iytdi virmem anı biliñiz Her ne cebriñiz var ise kılıñız

Şâh olan ancak Hudâ'dan havfı çok Mâ-sivâdan zerre deñlü havfı yok

Ol şecâ'at rûzigârın esdirin Var ise bir erligiñiz göstürin

2160 İstedi Revbil kıla na'ra yaman Çıkmadı anda sadâsı ol zamân

> Revbil iytdi bilmezem n'oldı baña Nesl-i İbrâhîm'den el urdı baña

Didiler anlar dahı n'oldı bize Bilmenüz ne irdi bu zûrımıza

Yûsuf iytdi erlik idersiz ere Heybet ile ayagın urdı yire

Zelzele irdi sarâya gördiler Heybet aldı anları gaşy oldılar

2165 Heybet ile söyledi zann itdiñiz Bu şehirde yok mıdur er bildiñiz

> Nirde erler var ise şâha gelür Şâh işiginde dilâverler olur

Hîç bilürsiz sizlere ben n'eylerem K'în cihânı sizlere teng eylerem

Turmayın bu şehr içinden gidiñiz Yoksa kemlik ile olur kaydıñız

Korkup anlar şehr içinde vardılar Atamıza nice varak didiler 2170 Ol Yehûzâ dir ataya varmazam İbn Yâmensiz aña görünmezem

> 'Ahdimiz vardı anıñ oglanını Kim selâmet götürelüm biz anı

İki sene ben burada kaluram İbn Yâmen'i aluban yaruram

Anlar iytdiler gel imdi gidelüm Oglı itdi ugrulığı n'idelüm

Biz aña 'ahd eyledük togrulıgı Biz ne bildük oglunuñ ugrulıgı

2175 Bizlere ata inanmazsa mahâl Kârubânıñ halkına itsün sü'âl

> Tâ biline oglunuñ ugruligi Mâ-cerâ işde bizim togruligi

Ol Yehûzâ kaldı anlar gitdiler Varuban Ya'kûb'a hâli didiler

Sen eger dirsen yalandur bu makâl Kârubânıñ halkına eyle sü'âl

Ol didi kim yâ ogullar n'etdiñiz Yaram üzre zehr-i mârı atdıñız

2180 Bakar idüm zâyi' oglum râhına Şimdi düşdüm o kuzumuñ âhına

> Hîç bu âhım size te'sîr eylemez Ol katı göñlüñizi nerm eylemez

Siz ki bir kardaşa idersiz ziyân

Acısı gelmez size ider yegân

Zahm idince bir kişiniñ cânına Acısı gelmez anıñ ihvânına

Bu misâle bak iriş me'âline Ata ana ile kardaş hâline

2185 Câna olmışdur bu barmaklar ogul Birbiriyle kardaş oldı cümle ol

İrse agrı barmagın birisine Hisse yok ol acıdan gayrısına

Müşterekdür cân acınıñ dârına Böyledür ata ana evlâdına

Ogul acısın görür ata ana Ol cigeri pârelenür hem yana

İki ciger-pâreden ayrılmışam Âteş-i firkatle biryân olmışam

2190 Eylemiş firkat odı bagrımı kut Sizlere te'sîr idebilmez bu od

> Siz benüm zâr-ı nihânım bilmesiz Hâlime aslâ haberdâr olmasız

Zâyi' oglum vâka'asın dilerem Ta'bîrini Hâlik'ımdan umaram

Anlar iytdi bilmenüz n'itsen gerek Âhiri Yûsuf diyü gitsen gerek

Ahmedî bildür bize sen bu işi Sevmez ata ile kardaş kardaşı 2195 Fevt olunca ata birbirin sever Bunlara bâ'is nedür söyle haber

Şefkat-i ataya iderler hased Ol hased kardaş mahabbetine sed

Fevt olunca ata ref olur hased Şefkat-i ihvân olur arada sed

En büyük kardaş ata yirin bulur Birbiriniñ yoluna varın virür

Fahr-i 'âlem ol Resûl-i kâ'inât Ol Muhammed Mustafâ'ya vir salât

HAZRET-İ YA'KÛB 'ALEYHİ'S-SELÂM NÂME-İ İBN YÂMEN'İ İSTEDİĞİDÜR

2200 Yidiler çün ol gelen tahılları Yok gıdâ Ya'kûb'a dir ogulları

> Ya'kûb iyder yâ ogullar varıñız Şâh-ı Mısr'a yine bugda alıñız

Bal ile yag aña vâfir götürün Tahıl alup bize tizce yitürün

Benden aña nâme iletin göre İbn Yâmen oglumı şâyet vire

Aña varınca mülâyim söyleyin Hem du'âmı aña teblîg eyleyin

2205 Hâkim olan mülâyim söz yiyer Yâ koya meydâna ser yâ sîm ü zer

> Nâme ile balı yagı aldılar Vakt irince şehr-i Mısr'a irdiler

Cû' elinden tenleri olmış zebûn Girdiler dîvân-ı şâha ser-nigûn

Evveli toh şâha karşu koydılar Aç olunca gör ne magbûn oldılar

Eylemez nefsi zebûn illâ ki cû' Eyyüler cû' ile buldılar huşû'

2210 Didiler ey şâhımız sultanımız Cû' ile irdi helâke cânımız

> Biz kalîlce şey ile geldük size Saña lâyık olanı eyle bize

Olmışuz akdem mugâyir söziña Biz utanuruz bakalu yüziña

Biz şefî' itdük atamız nâmesin 'Aff idüp bizleri hâtır sayasın

Nâmeyi ol demde virdiler aña Yûsuf aluban kıyâm itdi aña

2215 Aluban tenhâya vardı anı ol Gözlerinden yaşını akıtdı ol

> Evveli besmeleyi yâd eylemiş Hamd ile ahvâli îrâd eylemiş

Hak selâmı üstüña olsun melîk Her dü-'âlem devletin olsun melîk

Tutdı kıtlık ilimiz gâyet katı Halkımızın gitdi tâb u tâkatı

Saña göndürdüm ogullarımı ben

Bakma noksân işlerin 'aff eyle sen

2220 Ben seni ehl-i keremden bilmişem Ol sebebden yanıña göndürmişem

Ol benüm yavrumı alıkomısın Ugrı diyü hâ'in anı bilmisin

Ol peygamber-zâdedür ugrı degil Aña kemlik eyleyen togrı degil

Ol işi bir gayrı kimse eylemiş Ol anıñ mekrine şâyet ugramış

Bil gözüm nûrı bir oglum var idi Anası yog idi baña yâr idi

2225 Ol benüm oglumı zâyi' itmişem Hayli demlerdür anı itürmişem

Bu kuzum ol oglumuñ kardaşıdur Bir anadan sırrınıñ yoldaşıdur

Ben bunı anıñ yirine bagrıma Basuban em eylemişdüm agrıma

Sen beni andan dahı dûr eyledün Firkatiyle beni mehcûr eyledün

Olmaz ugrı ol benüm yavrı kuzum İnkisârım alma şâhım ey gözüm

2230 Sen kerem eyle anı göndür baña Devlet-i dâreyni Hak virsin saña

> Bildi Yûsuf nâmeniñ mefhûmını Yazdı ol dahı anıñ ma'lûmını

Eyledi havf inkisârından anıñ Gözleri toldı firâkından anıñ

Yazdı oglun istemişsin yâ Resûl Hüznün encâmı ferahdur bilmiş ol

Ceddin İbrâhîm'i Nemrûd oduna Atdılar irişdi Rabbüñ dâdına

2235 Âteşi aña gülüstân eyledi Sabrı içün aña ihsân eyledi

> Sen dahı sabr it ecirler alasın Âhir encâmı ferahlar bulasın

Hak seniñ ogulların dûr eylemiş Rahmetiyle seni ma'mûr eylemiş

İtdi Yûsuf al bu mektûbı size Eyletin tizce anı atañıza

Aldı biri irdi Ken'ân iline Varuban virdi anı atasına

2240 Okudup mefhûmını bildi anıñ Göñli andan şübheye vardı anıñ

> Yûsuf'um bu olmaya itdi gümân Bu anıñ akvâline beñzer hemân

Gör ne hoş sözler baña yazmış durur Derdimiñ dermânını bulmış durur

Hoş tesellîler virüp dâd eylemiş Kalb-i mahzûnımı âbâd eylemiş

Rabbüm anı hakka mâ'il eylesin Anı maksûdına nâ'îl eylesin 2245 Ol baña virdi bunuñla teşvîşi Bunda vardur hikmet-i Yezdân işi

> Sabr idelüm görem encâmı n'ola Belki oglumdan baña bir yol ola

HİKÂYET-İ BEŞÎR VE GÖMLEG-İ ŞİFÂ

Ahmedî virdin cefâlardan haber Vir bize dahı vefâlardan haber

Hazret-i Yûsuf şifâ pîrâheni Nice göndürdi atasına anı

Gördi Yûsuf atasınıñ nâmesin Açlıgına açdı akar abasın

2250 İytdi Yâ Rabbi dilerem vir izin Kendimi keşf ideyim yiter hüzün

> Bunca yıllar atamı benden ırak Eyleyü virdin bize bunca firâk

Atamı sen bunca mahzûn eyledin Bagrını hicrân ile hûn eyledin

Hüzn odından sen anı âzâd kıl Kalb-i mahzûnını Yâ Rabb şâd kıl

Kıldı makbûl o du'âyı Kirdigâr Bir sadâ geldi seni kıl âşikâr

2255 Yâhud Cebrâ'îl didi bildür seni Böyle fermân eyledi Rabbü'l-ganî

> Arka gömlegin Beşîr eyle öte Göndür anı gözüne sürsin ata

Kanlı gömlek ile yumdı 'aynını Bu şifâ gömlegidür açar anı

Ol Beşîr'i yâ Yûsuf bilür misen Diñle anı bildürem saña hasen

Ol kuyuda yitdi seniñ dârıña Ol sebeb oldı seniñ âzâdıña

Ol sebebden kul olup satıldığın Ol sebebden ilden ile atıldığın

Anasıydı ol atan câriyesi Tâyen idi ol zamânda anası

Bu Beşîr atan kulıydı ol zamân Ol senüñ süd kardaşındur bil 'ayân

Emzürürdi anası bir gün anı Bir güneş yirde yaturmışdı seni

Geldi atan gördi çün oldı hazîn Kahrı kıldı câriyesine hemîn

2265 Aldı elinden Beşîr'i satdı ol Ol zamân bu işi yanış itdi ol

> Bir puñar üzre Beşîr'i bir kişi Satun alup aldı gitdi gör işi

Geldi atan ol karavaş yanına Firkatin odını saldı cânına

Gelmedi bu işi atan Hakk'a hûş Ol sebebdendür firâka oldı tûş

Didi ayırdı uşagı anadan

Böyle ma'sûm uşaga kahrı neden

2270 Ben dahı anı Yûsuf'dan ayıram Âteş-i firkat nicedür duyuram

> Ol sebebden atadan dûr olmasın Firkat-i hecr ile mehcûr olmasın

Ol Beşîr'in anası vardı o dem Ol puñar üstüne basmışdur kadem

Hâlini 'arza kılur Yezdân'ına Râgıb olmış derdiniñ dermânına

Dir esîrem varamam bilmem n'idem Ol kuzumuñ düşüp ardınca gidem

2275 Zâyi' oldı bunda oglum ey ganî İsterem senden görem bunda anı

> Aldı oglumı elimden ol Resûl Satup anı ilden ile virdi ol

Ol beni ayırdı andan yâ Gafûr Sen de anı Yûsuf'undan eyle dûr

Ol benüm evlâdımı itdi hakîr Sen de anıñ Yûsuf'uñ eyle esîr

Firkate saldı beni İbn Halîl Anı dahı sal firâka kıl 'alîl

2280 Virmeyince oglumı yâ Rab baña Virme yâ Rabbi anıñ oglun aña

Böyle dir aglar kamu leyl ü nehâr Gözleriniñ yaşını kılmış puñar Hüzn-i firkat eylemiş anı zelîl Aglamakdan gözleri olmış 'alîl

İnkisâr eyler ataña ol karı Ol sebebdendür ata bulmaz seni

Bunca yıllardur ol su üzre turur Her gelen gidenlere sudan virür

2285 Al Beşîr'im vir Beşîr'im söyler ol Şâyet oglum ola me'mûl eyler ol

> Ol atan ile Beşîr'in atası Yolları gözler ogul âvâresi

Eylemiş buña kasem Rabbü'l-ganî Görmeyince tâ karı ol oglunı

Yûsuf'unı Ya'kûb'a göstürmezem Ol murâda anları irdürmezem

Ol Beşîr'i göndürünce yâ emîr Varsın evvel anasına ol Beşîr

2290 Gömlegin sürsin anası gözüne Nûrı gelüp tâkat irsin dizine

> Anasından soñra varsın ataña Böyle fermân eyledi Rabbin saña

> Yûsuf iytdi ol Beşîr'e sen dahı Baña süd kardaş mısın sen yâ ahî

Mâcerâyı söyledi aña emîr Vâlidesin bildi şâd oldı Beşîr

Gömlegini ana teslîm eyledi Var saña bir kardaşım koşam didi 2295 İbn Yâmen'i oturdur yanına Fâhir esvâb geydürür hem kendine

> Göndürür kardaşlarına kulları Çagırın gelsün dîvâna anları

Geldi kardaşlar dîvâna turdılar İbn Yâmen'i mukârin gördiler

Birbirine söyledi anlar nihân Bu melîk ne hürmet idüpdür aña

Bunca 'izzet kılmaga nedür sebeb Yûsuf'uñ kardaşı olmasın 'aceb

2300 Bakdı Yûsuf anlara sâkin dirâz İster ide anlara izhâr-ı râz

> N'itdiñiz dir kardaşıñız Yûsuf'ı Saldıñız ol çâh-ı zulmete hafî

Siz niçün ol kardaşa kahr itdiñiz Kul idüben ilden ile atdıñız

Hak Te'âlâ kıldı aña merhamet Virdi aña 'izz ü câh u saltanat

Görin aña ne keremler eyledi Âhir anı Mısr'a sultân eyledi

2305 Bir hacâlet irdi anlara hemîn Ser-nigûn olup tururlar key hazîn

> Yûsuf iytdi görmeyin sizler hicâb Sizlerin kahrı baña oldı savâb

Gördiler Yûsuf mülâyim söyledi

Yûsuf'a anlar da 'özrin diledi

Didiler Yûsuf mısın ey hânımız Şermesâr itdin bizi sultânımız

Ol didi ben Yûsuf'um havf itmeyin Hem hacâlet görüben hüzn itmeyin

2310 Siz baña kemligi eylik itdiñiz Hem giyâbımda beni medh itdiñiz

> Ol zamân kardaşlar anı bildiler Yalvaru ayagına sarıldılar

Kemlik itdük saña Rabb'üñ n'eyledi 'Âlem üzre seni sultân eyledi

Gerçi bizler saña kemlik kılmışuz Leyki devletiña bâ'is olmışuz

Gel keremler kıl bizi 'aff eyle sen Urma cürmümüz yüze mahv eyle sen

2315 Hakkıña biz kılmışuz cürm ü hatâ Şâh olanın işidür 'aff u 'atâ

> Ne hakâret itsen idersin bize İntikâmı görmenüz lâyık size

Ol didi kemlige kemlik kılmanuz Kayd-ı intikâma zâhib olmanuz

İntikâm-ı kaydı hâkim eylemez Yârine a'dâsına kem söylemez

Kalbiñiz tolsun tesellî sözleri Yarlıgasın Hak sizi hem bizleri 2320 Ataya gömlegim irsâl eylerem Biriñiz varın bilece dilerem

Sürsün anı gözlerine açıla Vara hüzni göñli pası açıla

Ol Yehûzâ dir baña vir götürem İşbu hizmeti baña vir bitürem

Kanlu gömlegi ben eyletdüm aña Bu şifâ gömlegi ihsân it baña

Ol didi anı gerek Beşîr göre İntizârı var gerek evvel ire

2325 Sen dahı anıñla bile var götür Müjdemi vir ataya yalvaragör

Ol Beşîr ile Yehûzâ vardılar Şehr-i Mısr'ın taşrasına irdiler

Gömlegin kokusun aldı rûzigâr Vardı Ya'kûb'un dimâgına salar

Kızlarıyla otururdı ol Resûl Yûsuf'uñ kokusı geldi didi ol

Kızları iytdi unutamazsın anı Gitdi 'ömrüñ dahı ararsın anı

2330 Ol didi ol vâka'anıñ ta'bîri Olmalıdur görmeliyem ben anı

> Kat'-ı ümmîd eylemem Yezdân'ıma İrmeliyem âhir ol dermânıma

Ol Beşîr ile Yehûzâ geldiler Anası olduği suya irdiler Ol Beşîr anda kalur anasına Ol Yehûzâ varur ol atasına

Anda gördi ol Beşîr anasını Hüzn içinde tutar oglı yasını

2335 Bir su kabı elde halka su virür Al Beşîr'üm vir Beşîr'üm çagırur

Aldı elinden su içdi ol Beşîr Gördi a'mâ gözleri hüzni kesîr

İytdi aña söyle ahvâlin ana Böyle aglarsın niçün yana yana

Ol didi ben oglumı itürmişem Bunca yıl bu yiri mesken kılmışam

Oglumı bu yirde zâyi' eyledüm Ne diyâra gitdi anı bilmedüm

2340 Baña böyle Rabbüm ilhâm eylemiş Oglun ol yol üzere ara dimiş

> Beklerem bunda garîb oglum bulam Yâ bilenlerden haber alup soram

Sen 'aceb ol oglumı bilür misin Sıhhatinden bir haber virür misin

Gelişin nirden soraram ben saña Nireye varırsın haber vir baña

Ol didi Ya'kûb'a geldim ireyim Yûsuf oglunuñ haberin vireyim

2345 Yûsuf oglı Mısr'ın ol sultânıdur

Mısr iliniñ derdiniñ dermânıdur

Ol karı iytdi İlâhî ne 'aceb Yûsuf'unı göre Ya'kûb ne sebeb

Va'de kılmışdın İlâhî sen baña Andan evvel irmelisin ogluña

Benden evvel Yûsuf'unı ol Resûl Kılmadı zâyi' ki evvel bula ol

Sen benüm oglumı evvel vir baña Soñra anıñ oglunı göstür aña

2350 Ol Beşîr sürer kamîsı yüzüne Nûr iner ol anasınıñ gözüne

> İytdi ey ana Beşîr oglun benem Görme bundan soñra sen hüzn-i elem

Baña emir oldı ki evvel saña Soñra ire Ya'kûb oglundan yaña

Bilişüp birbirine sarıldılar İrdiler maksûda nâ'il oldılar

Ol Yehûzâ çün atasına varur Yûsuf'unuñ müjde haberin virür

2355 Ya'kûb iytdi Yûsuf'um ne dîndedür Söyle sen ol anı ne âyîndedür

> Ol 'aceb ma'bûduna olmış mı yâr Ben anıñ fikrindeyim leyl ü nehâr

> Bunca yıllar havf-ı esrârım budur Agladugım hüzn-i efkârım budur

Ol Yehûzâ söyledi ki yâ ebî Ceddimin dînin tutar gâyet kavî

Hamd ü şükr itdi Hudâ'ya ol Resûl Secde-i şükrâne kıldı anda ol

2360 Bir nice gündür aluram kokusın Söylemezdüm görmeyim tâ korkusın

Ol Yehûzâ atasına söyledi Ol Beşîr'in hâlin i'lâm eyledi

Ol Beşîr ile anası geldiler Meclis-i Ya'kûb'a hâzır oldılar

Gömlegi Ya'kûb'a virdiler hemân Gözlerine sürüp açıldı 'ayân

Gördi Ya'kûb anları dir el-amân Kılmışam ben sizlere ol dem yaman

2365 Ol zamânda sizi tefrîk eyledüm Hâlik'a hûş gelmedigin bilmedüm

> Nâdim oldum ol işe idin halâl Virmeyin bir dahı siz baña melâl

İytdiler anlar halâl olsun size Siz dahı idin senâ habrı bize

Birbirine kıldılar anlar halâl Kalmadı anlar arasında melâl

Ya'kûb iytdi Rabbenâ kıldım hatâ 'Affı kıl bagışla cürmüm kıl 'atâ

2370 Bilmezem bilmezlik ile eyledüm Şimdi bildüm aña tevbe eyledüm

Ey bürâder gör takî mü'minleri Ne sever Hallâk-ı 'âlem anları

Bir esîre inkisârından hemîn Bunca mihnet gördi ol mukarrebîn

HAZRET-İ YA'KÛB 'ALEYHİ'S-SELÂM MISR'A GELDÜGİDÜR

Söyle Ahmed râh-ı Ya'kûb'ı bize Vir ferah mahzûn olan kalbimize

Şehr-i Mısr'a nice vardı ol Resûl Nice buldı Yûsufı Ken'ân'a yol

2375 Hazret-i Yûsuf didi ihvânına Cümleñiz varın atanıñ yanına

> Akça virem kırk yük aña götürün Dahı biñ yük tahıl aña yetürün

> Anları cümle tasadduk eylesün Müstahak olanlara bezm eylesün

Akrabâ olanları söylen aña Cümlesini aluban gelsin baña

Tahılı altunı alup gitdiler Hazret-i Ya'kûb'a varup yitdiler

2380 Didiler kılduk hıyânet yâ ebî Zâhir oldı şermesâr olduk hepi

> Yâ ebâ kizb oldı cümle sözimiz Kalmadı bakmaga saña yüzümüz

Bizleri 'aff itdi Yûsuf yâ ata

Sen de 'afv it kılma şekvâ hazrete

Hak Te'âlâ hazretinden dile sen Bizlerin 'afvını recâ eyle sen

Ol bizi 'afv eylemezse yâ ata Bizler içün hasretâ vâveyletâ

2385 Gördügün hüzn-i firâkı bunca gün Cümle gördük bir hacâletde bugün

Aglayu aglayu çok yalvardılar Gözleri yaşıyla yir suladılar

Ya'kûb iytdi vakti vardur ivmenüz Vakt-i makbûle irince dilerüz

Altun ile tahılı kısm itdiler Halk-ı Ken'ân'a anı bezm itdiler

Ehl-i Ken'ânî merâma irdiler Kaht içinde rızk-ı vâfir buldılar

2390 Ol Nebî evlâdı ehl-i beytini Akrabâsıyla ta'allukâtını

> Yüklediler cümlesi oldı revân Râh-ı Mısr'a girdi ulu kârubân

Hazret-i Yûsuf atası yoluna Yürüyüben vardı istikbâline

İrişüp birbirine sarıldılar Ol ferah büka'sını agladılar

Nâ'il-i maksûd olup gitdi tarah Cümle hüznüñ âhiri olur ferah 2395 Yâ İlâhî hürmetine anların Nâ'il eyle maksûda yârânların

> Kıl selîm îmân ile dünyâmuzı Her dü-'âlemde utandurma bizi

Atasıyla halasın Yûsuf alur Anlar ile tahta varup oturur

Geldiler kardaşları tahta yakın 'İzzet ü bûs itdiler anlar zemîn

Yûsuf iytdi yâ ebâ evde iken Gördügim rü'yâ sabî hâlde iken

2400 Söyledüm ta'bîrini kıldın o gün Ta'bîri çıkdı henüz anıñ bugün

Ehl-i târîh Yûsuf'uñ vâka'ası Didiler kırk sene oldı arası

Ya'kûb iytdi Yûsuf'a söyle baña Nice mekr itdiler ihvânıñ saña

Didi sorma anların itdügini Anları 'aff eyle sen gitdi güni

Yâ ebâ anları kıldım ben halâl İsterem sen dahı kıl virme melâl

2405 Bir hacâlet gördiler bu işde kim Virmedi bir kimseye anı hakîm

Uydılar şeytâna anlar ol zamân Gördiler andan hacâletle ziyân

Baña eylik oldı anlar kemligi Ol sebebdür olmışam 'âlem begi Anların hakkına senden umaram Kıl halâl anlara ihsân-ı kerem

Cümlesi birbirine itdi halâl Kalmadı aralarında bir melâl

2410 Yûsuf iytdi yâ ebî sorun baña Hikmet-i Yezdân'ı vasf idem saña

> Gör benüm hakkımda ki fazl-ı Bârî Gör neler ihsân idüpdür Tengri

Ol beni ma'sûm iken kul eyledi Devlet ü 'izzetde makbûl eyledi

Virdi hüsni eyledi ahsen beni 'Âleme toldurdı hüsnüm medhini

Yeddi yılda bend-i zindân eyledi Soñra Mısr'a beni sultân eyledi

2415 Virdi aña saltanat-ı 'âlî ol Deftere sıgmaz virüpdür mâlı ol

> Nice dürlü irdi mihnetler baña Vasfa gelmez söylesem cümle saña

Ol didi ogul fenânıñ devleti Bulmaz âdem görmeyince zahmeti

Yûsuf iytdi yâ ebâ çok agladın Firkat-i fâniyle göñli tagladın

Âhiretde hod görürdiñiz beni Firkat-i dünyâ niçün yakdı seni

2420 Ya'kûb iytdi firkat-i dünyâ içün

Yanmadum illâ ogul ukbâ içün

Sen uşag iken itürdüm ben seni Aldı ol ma'sûmlık efkârın beni

Ben saña hak dîni tâ'lîm itmedim İ'tikâd-ı Hakk'ı tefhîm itmedim

Korkar idüm seni agyâr ideler İ'tikâd-ı fâsidi ögredeler

Ol sebebden eyler idim Hakk'a zâr Gözlerüm yaşını itmişdüm puñar

2425 Yûsuf iytdi 'avn-i Hakk'a irmişem Anıñ ile râh-ı Hakk'ı bulmışam

> Hâlik'ım kıldı 'inâyetler baña Eyledi fazlen hidâyetler baña

Yâ ebâ irdi bize vuslat demi Aramuzdan gitdi ol firkat gamı

Çün bize irdi Hudâ'dan dâd u şâd Halk-ı Mısr'ı ben gerek idem âzâd

Emr ider kılsın münâdîler nidâ Şehr-i Mısr'ın halkına idin sadâ

2430 Bu Mısır halkı kamu küçük ulu Taşra varsunlar yarın cümle kamu

> Böyledür fermân-ı sultânî size İriser lutfıyla ihsânı size

Subh olunca taşra cümle vardılar Ulu meydân içre varup turdılar Gördiler ki Yûsuf'uñ nûrı zuhûr Eyledi irdi o meydâna büdûr

Bir yüce yire çıkup itdi karâr Geldiler dîvânına halk ne ki var

2435 Ol didi kim bir sü'âlüm var size Şimdiki hâlde sizler nesiz bize

> Anlar iytdi cümlemüz cem'-i gafîr Satun alma kullarınuz yâ emîr

Çünki bunlar kulluk ikrâr eyledi Yûsuf anlara acıyup söyledi

Didi Yûsuf ey cemâ'at biliñiz Cümlemüz bizler Hudâ kullarıyuz

Ben dahı sizcileyin Hakk'a kulam 'Abd-i Hâlik'a nice mâlik olam

2440 Cümleñiz mâlımdan âzâd oluñız Hem size olsun kamu emlâkiñiz

> Ol gün anda cümle âzâd oldılar Cümlesi 'îd eyledi şâd oldılar

Geldi herkes mülkini zabt eyledi Yûsuf'a cümlesi du'â eyledi

Bunda vardur mü'mine müjde nihân Ahmedî söyle anı eyle beyân

Yarın ol mahşer yirine varalar Bir bölük kavmi tamuya süreler

2445 Ol zebânîlere teslîm ideler Var dimezden nâra anlar gideler Ol zebânîler ta'accüb eyleye Havfiñiz yok mi cehennemden diye

Böyle segirdüp gidersiz nâra siz Key ta'accüb iderüz bu hâle biz

Anlar iyde biz nice idek karâr Nâra emr itdi bizi Perverdigâr

Hâlik'ıñ kullarıyuz emr eyledi Cürmüñiz var tamuya varın didi

2450 Kullarına hâkim-i 'âdil dürür Kullarıyuz tamusına göndürür

Emrini sındık ezel irdi melâl İdelüm emrine bugün imtisâl

Varalum emrine bugün nârına İlticâmuz var durur gufrânına

Ol zebânîler iyde ki havfiñız Yog idi dünyâda emri sındıñız

Bizler ile mücrim olan sohbeti Eylemez illâ Muhammed ümmeti

2455 İzn olundı bizlere söyleyesiz Siz Muhammed ümmeti olmayasız

> İdeler anlar nedâmetdür bize Ne yüz ile diyelüm anı size

Biz Hudâ kulı Muhammed ümmeti Eyledük 'isyânı bulduk zahmeti

Nefsimiz meyl itdi dünyâ işine

Uydı şeytân-ı la'îniñ pîşine

Meyl ider olduk la'îniñ sözüne Bizleri eyletdi 'isyân izine

2460 Var idi havf u recâ ahvâlimiz Geldi gâlib ol recâ ikbâlimiz

> Bilmeyüp nefsimize uyduk o gün Kullarıyuz emre münkaduz bugün

Bir nidâ ire iydin kullarıma Çün varurlar emrim ile nârıma

Sındılar emrimi anlar bunca gün Çünki münkâd oldılar emre bugün

Gerçi anlar cürm-i nisyân eyledi Leyki anlar kulluk ikrâr eyledi

2465 Ben gerek ki anlara lutf işleyem Cümle 'isyân işlerin bagışlayam

> Göndürün cennete siz kullarımı Yitürüñ sohbete ol yârânımı

Yûsuf'ı ben Mısr'a sultân eyledüm Halk-ı Mısr'ı kendine kul eyledüm

Atası geldi yanına oldı şâd Halk-ı Mısr'ı eyledi anda âzâd

Aldugı emlâki virdi anlara Bunca in'âm eyledi ol cânlara

2470 Ol kul iken bunca ikrâm eyledi Atam irdi diyü in'âm eyledi Bir diyâra şâh idi iytdi o gün Cümle 'âlemler ilâhıyam bugün

Hem keremim çokdur ikrâmım benüm Cümlesinden artuk in'âmum benüm

Geldi mahbûbum bugün dîvânıma Hâtırıyçün ümmeti kullarıma

Ben gerek anları âzâd eyleyim Ol habîbüm göñlini şâd eyleyim

2475 Ol habîbüm hâtırıyçün bunları Tamudan âzâdî kıldum anları

> Rahmetim erzânî kıldum anlara Cennetüm mülkini virdüm anlara

Ol bölük varup cinâna gireler Cennet-i rıdvâna nâ'il olalar

Yâ İlâhî hürmetine ol habîb Bî-sü'âl eyle bize cennet nasîb

Bizde yokdur bir 'amel lâyık size Sen saña lâyık olanı kıl bize

VEFÂT-I HAZRET-İ YA'KÛB 'ALEYHİ'S-SELÂM

2480 Altı yıl azlık yılı itdi hırâm Geldi yidinci sene oldı tamâm

> Ol sene tahılı virdi halka bol Almadı hîç birisinden nesne ol

Ol tahılın ekserini ekdiler Ba'zını gıdâ içün ekl itdiler Kaldı kırk gün yengi bugda hâsılı Kalmadı halkıñ da mîrî tahılı

Şehr-i Mısr'ın halkı cümle geldiler Yûsuf'a biz aç diyü 'arz itdiler

2485 Senden alurduk be-her rûzî gıda Şimdi yok biz n'idelüm açık saña

> Anlara âhir Yûsuf itdi du'â Didi ey Rezzâk-ı 'âlem ey Hudâ

Beni kassâm eyledin bu kullara Ben seniñ rızkıñı virdüm anlara

Kalmadı bende ki rızkıñ kısm idem Zâr iderler acıram bilmem n'idem

Saña kullar cümlesi muhtâc tâm Sen toyur bunları Rezzâk-ı 'âm

2490 Çünki Yûsuf anlara acır nihân Geldi Cebrâ'îl Hudâ'dan nâgihân

> Söyledi Rabbüñ saña itdi selâm Kullaruma çün acır ol hüsn-i tâm

Anlara 'arz-ı cemâl etsin 'ayân Toyuram anıñla halkımı nihân

Kaldurur yüzden nikâbı gördiler Hüsn-i hûnından gıdâlar buldılar

Her görenler toydı vardı işine Böyle sürdi halkıñ işi kırk güne

2495 Gör Hudâ'nıñ kudretiyle sun'unı Hüsn-i Yûsufla toyurdı halkını Ahmedî bunda beşâret bulunur 'Ârif-i bi'llâh olan anı bilür

Ol kıyâmetde benî âdem tura Ac u muhtâc Hak dîvânına vara

Cû' elinden hâlleri ola yaman Zâr-ı giryân ideler pîr ü civân

Leyki takvâ ehl-i mü'minler ide Rabbenâ rızkıñ yiyerdük fânide

2500 Mutbah-ı hânıñ bize itdin karîb Cümle rızk ehli alurlardı nasîb

> Ni'met-i mutbahda idi gözümüz Subh u şâm andan gelürdi rızkımız

Biz ezelden seni bilür kullaruz Mutbahıñ dilencisi yohsullaruz

Evvel âhir rızkı senden bilmişüz Saña muhtâcuz kapuña gelmişüz

Virdi bu açlık bize zahmet tamâm Bizleri toyur yâ Rezzâk-ı 'âm

2505 Olmayınca senden ol rızk-ı vefâ Bir karınca toyuramaz mâ-sivâ

> Bir nidâ ire ki rızkım yidiñiz Benden özge râzıkı bilmediñiz

Çün ezelden rızkı benden bilmisiz Aç olup bugün kapuma gelmisiz Ol habîbim Ahmed'imiñ yârısız Sırr-ı vahdet-kârımıñ ahbâbısız

Ol habîbimiñ cemâlin gördiñiz Anıñ ile kuvvet-i fer buldıñız

2510 Ben gerek sizi konaklayım bugün Hûn-ı dîdâr ile toylayım bugün

> Ol Mısır halkı Yûsuf'umdan yaña Varuban zâr itdiler andan yaña

Didiler biz kûtı senden almışuz Aç olup bugün kapuña gelmişüz

Açar oldı anlara dîdârını Halk-ı Mısr'a eyledi gıdâsını

Kul iken acıdı ol kullarıma Ben nice acımazam yârânıma

2515 Şâd idem bugün Muhammed yârımı Göstürem ahbâbına dîdârımı

> Da'veti olur dîvânımdur bugün Gelsin anlar ki konagımdur bugün

Hûnî dîdârıyla bugün anları Toylayalum râhat olsun cânları

Ol bi-lâ-keyfi görüne lâ-mekân Göstüre yârâna dîdârı 'ayân

Her kaçan dîdâr-ı Hakk'ı göreler Lezzet-i 'uzmâya nâ'il olalar

2520 Lezzet-i hûnı dîdârı dadalar Ekli şürbi bilmeyüp unudalar Cümle lezzetler kemâli andadur Cümle hasretler zevâli andadur

Olmaya bu fırkaya sü'âl cevâb Cennet ola anlara dârü'l-me'âb

Rabbenâ kıl bizlere bunı nasîb Hürmetine ki anı kıldın habîb

Zulm ile bir kimse ki mahbûs ola Ol diyârın halkı 'usretler bula

2525 Yeddi yıl çün habs olundı ol ricâl Gördi kıtlık il vilâyet yeddi sâl

Yetdi tahıl geldi râhat yılları Tahıl ile toldı Mısr'ın illeri

'Âdet-i dünyâ budur olur bu hâl Her kemâlin var öñünde bir zevâl

Yûsuf ile yeddi yıl kaldı hayât Atası Ya'kûb ider âhir vefât

Yeddi yıl irdi tamâm oldı gıdâ Rızkını bast eyledi halka Hudâ

2530 Yûsuf'ı kıldı vasî didi idin Beni ecdâdım yanına defn idin

> Tabut ile anı Ken'ân iline Götürüp korlar atası yanına

Yûsuf'a geldi peygamberlık 'ayân Dîne da'vet itdi halkı ol zamân

Ol Zelîhâ Hânımıñ 'ömri tamâm

Oluban uhrâya kıldılar hırâm

Ya'kûb'uñ fevti yigirmi üç sene Oldı Yûsuf dahı gitdi ol sene

2535 Sohbetinde ol vasiyyet eyledi Nîl'e koyun tabutum yüce didi

> Defnine geldi kamu bay u gedâ İtmediler ol vasiyyeti edâ

Ol şeher içre anı defn itdiler Kaht irişdi şehre anı gördiler

Böyle olmaz diyü tedbîr itdiler Ol vasiyyeti kılalum didiler

Tabutı mermere ânî basdılar Zencîr ile Nîl içinde asdılar

2540 Yirden yüce suyun içinde nihân Eylediler kimse görmesiz 'ayân

Ref olundı kaht kıtlık gördiler Ni met irdi halka râhat oldılar

Hem bunı dahı vasiyyet eyledi Âl ü evlâdına Yûsuf söyledi

Silsilemüzden cihâna togısar Mûsâ adından peygamber olısar

Mısr içinde ol Benî İsrâ'il'i Aluban Ken'ân'a gide anları

2545 Ol zamânda tabutum çıkaralar Cism-i pâkim biylece aparalar

İleteler Ya'kûb atam yanına Defn ideler ravza-i cinânına

Bir zamân itdi mürûr irdi hemîn Mısr'a mâlik oldı Fir'avn-ı la'în

Yûsuf'uñ neslinden irdi âniye Geldi İmrân oglı Mûsâ fâniye

İrdi ol devletlü kâmil yaşına Ol nübüvvet tâcı kondı başına

2550 Âyini Fir'avn'a virdi çok yire Kıldı Fir'avn ile bunca mâ-cerâ

Âhiri gark oldı Fir'avn-ı la'în 'Askeriyle nâ-bedîd oldı hemîn

Hazret-i Mûsâ Benî İsrâ'il'i Başına cem' eyledi kabâ'ili

Yûsuf'uñ tabutunı almadılar Taşra varınca yolı bulmadılar

Bildiler tabut olunmasa bile Feth-i bâb olup giremezler yola

2555 İletelüm tabutı söylediler Nirdedür Nîl'de anı bilmediler

> Geldi bir karı didi Mûsâ saña Göstürem şâfî' olur mısın baña

Va'de kıldı karı anı göstürür Alup anı vardı Ken'ân'ı bulur

Anı dahı anasınıñ yanına Defn iderler ravza-i cinânına Bu fenâ bâzârına gelen gider Müşterîdür zehr-i mevtini dadar

2560 Böyledür 'âdet döner dehrî medâr Küllü nefs ölüm mezâkını dadar

> Her konan göçüp gider olur revân Âhiret yurduna yürür kârubân

> Bunda var cevr-i cefâ hüzn-i 'anâ Âhir encâmı olur dünyâ fenâ

Ger bu 'âlemde bulunaydı vefâ Bunda kalurdı Muhammed Mustafâ

İ'tibâr itmediler bu fâniye Gitdiler âbâd olan ol bâkiye

2565 Meclis-i yârân-ı sohbet andadur Lezzet-i sultân-ı 'işret andadur

> Andadur zevk u safâ hürrem ebed Andadur bâkî ni am yokdur hased

Gitdi yârân biz dahı gitmeliyüz Bu yir altına girüp yatmalıyuz

Yatmayınca bu türâb içinde biz Cîfe-i dünyâdan olmanuz temiz

Kıl 'amel sâlih anı göndür öte Varıcak makbûl olasın hazrete

2570 Åhiretde olmak istersin ma'âf Şer'i tut olma yolunda ihtirâf

Ahmedî kıldır bu nazma ihtimâm

İtmedin biñ cüzden bir cüz'i tamâm

Kim bu kıssayı Hudâ medh eylemiş Hakkına ahsen hikâyet söylemiş

Ger bunuñ meddâhı olsa hâs u 'âm Söyleyebilmez kemâlince tamâm

Rabbenâ nazmımda noksânım katı 'Aklıma virdin bu deñlü kuvveti

2575 Yazıda hod eger noksân eyledüm Bilmedim bilmezlik ile söyledüm

> Ger hatâ kıldımsa eylerem recâ Perde-i 'affı idindüm ilticâ

Anı kim hakka muvâfik söyledüm Rahmet-i gufrânı me'mûl eyledüm

Anı ki sehv eyleyüp didim zarâr Perde-i 'affıñla anı kıl sitâr

Olmışam ecrâm ile bend-i muhît Rahmetiñden kesmezem aslâ ümîd

2580 Korkaruz gâyet umaruz cenneti Söyledin *lâ-taknetû min rahmetî*

> Rabbenâ esrârımız şây eyleme Her dü-'âlem bizi risvây eyleme

'Afv kıl 'isyânımız gufrân ile Mevtümüzi kıl selîm îmân ile

Cümle mü'min mü'minâtı yâ Halîm Rahmetiñle yarlıga Yâze'l-kerîm Fahr-i 'âlem ol Resûl-i kâ'inât Hürmetine vir îmân ile necât

2585 Vir salavât ol habîbiñ zâtına Âline evlâdına ashâbına

> Okuyanı diñleyeni yazanı Yarlıga rahmetler ile yâ Ganî

Ahmed-i Âmidi'ye her kim du'â Eylese Hak derdine virsin devâ

Kâtibine her kim iderse du'â Âhiretde şâfî' olsun Mustafâ

Fâtihayla kim bizi yâd eyleye Hâlik'ı nârından âzâd eyleye

2590 Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilât Vir Muhammed Mustafâ'ya salavât